

Nowelizacja ustawy – Prawo
budowlane – str. 2-6

■ **Kategoria II**

■ **Kategoria III**

Wymogi przy zakupie i stosowaniu
środków ochrony indywidualnej –
str. 8-9

Forum dyskusyjne: O „metropolii”
słów kilka – str. 14-15

Z początkiem listopada Podlaska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa przeprowadziła się do nowoczesnego biurowca przy ul. Legionowej 28 w Białymstoku – III strona okładki.

INSTALACJE I SYSTEMY TELETECHNICZNE

www.zeto.bialystok.pl

Centrum Informatyki ZETO S.A. oferuje kompleksowe rozwiązania informatyczne w zakresie realizacji zamierzeń inwestycyjnych obejmujących:

Zintegrowane systemy bezpieczeństwa ludzi, mienia i informacji:

- systemy telewizji przemysłowej CCTV
- systemy sygnalizacji alarmu pożaru - dźwiękowe systemy ostrzegawcze
- systemy sygnalizacji alarmu włamania i napadu
- systemy kontroli dostępu
- systemy rejestracji czasu pracy
- nagłośnienie i projekcja obrazu
- instalacje EIB

Zintegrowane systemy teleinformatyczne

- okablowanie strukturalne sieci komputerowych
- dedykowane instalacje zasilające sprzęt komputerowy i UPS-y.
- sieciowy osprzęt aktywny
- systemy zarządzania sieciami LAN i WAN
- telefoniczne centrale abonenckie
- sieciowe i desktopowe systemy operacyjne
- sprzęt komputerowy

Pomiary: instalacji elektrycznych, okablowania strukturalnego, połączeń światłowodowych.

Przygotowanie koncepcji, doradztwo techniczne i konsultacje.

Projektowanie w/w systemów oraz instalacji, dokumentacje powykonawcze, kosztorysowanie.

Integrację systemów technicznej ochrony osób, mienia i informacji.

Kompleksowe rozwiązania w zakresie projektowania oraz wykonawstwa

specjalistycznych instalacji w serwerowniach, centralnych punktach dystrybucyjnych.

Konserwacje instalacji i systemów.

Spawanie światłowodów.

Kontakt

Telefon: 085/ 74 83 244

Centrum Informatyki ZETO S.A. Białystok, ul. Skorupska 9 e-mail: zeto@zeto.bialystok.pl

*Spokojnych i Radosnych
Świąt Bożego Narodzenia*

*oraz pomysłności
w Nadchodzącym Nowym Roku*

życzą

Rada Podlaskiej Okręgowej

Izby Architektów

i Rada Podlaskiej Okręgowej

Izby Inżynierów Budownictwa

Wchodzimy w IV kwartał bieżącego roku, mając z jednej strony satysfakcję z zakończonych negocjacji w sprawie zakupu lokalu na potrzeby Izby, z drugiej strony ze świadomością wagi zadań związanych z organizacją i przeprowadzeniem zebrań obwodowych, na których wybrani zostaną delegaci na V Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Realizując uchwałę IV Zjazdu POIIB, po kilku miesiącach negocjacji oraz po przeprowadzeniu prac adaptacyjnych przez sprzedającego, w dniu 10 listopada 2005 r. podpisaliśmy akt notarialny kupna lokalu o powierzchni całkowitej 285 m² znajdującego się na IV piętrze „błękitnego” biurowca przy ul. Legionowej 28. Położenie lokalu w bezpośrednim sąsiedztwie budynku FSNT NOT stwarza dogodny warunki dotarcia do lokalu Izby.

Większy, funkcjonalny lokal zapewni wygodniejsze warunki pracy dla Biura

POIIB i wszystkich organów Izby, jak również umożliwia członkom łatwiejsze dotarcie do informacji oraz gwarantuje lepszy komfort ich obsługi. Sala konferencyjna wraz z pomieszczeniami towarzyszącymi pozwolą na organizację szkoleń oraz przeprowadzenie egzaminów na uprawnienia budowlane, w lokalu stanowiącym własność Izby. Zabezpieczona została również powierzchnia na zbiory archiwalne Izby.

Odnośnie wyborów - rozpoczynamy je w dniu 19 listopada br. zebraniem obwodowym wyborczym w Suwałkach. Kolejne zebrania odbędą się w Łomży i w Białymstoku. W bieżącym roku zaplanowano przeprowadzenie sześciu takich spotkań, dwa następne przewidziano na styczeń 2006 r. Każdy członek Izby został powiadomiony imiennie o terminie i miejscu swojego zebrania wyborczego za pomocą „wrzutki” do biuletynu „Inżynier budownictwa” nr 10. Informując o tym zwracam się z prośbą do wszystkich członków o wzięcie udziału w zebraniach obwodowych.

mgr inż. Ryszard Dobrowolski
Przewodniczący Rady POIIB

Miesiące letnie zaowocowały licznymi relacjami z wyjazdów zagranicznych naszych kolegów, którzy dzielą się wrażeniami z podróży, ilustrując to przygotowanymi serwisami fotograficznymi. Bardzo interesującą relację przedstawił na wspólnym spotkaniu ZO SARP i PDORIA kol. Janusz Kaczyński z pobytu we Francji.

W tym też okresie ważne decyzje zawodowe podjęli nasi koledzy z Rady Okręgu. Kol. Robert Lucka objął funkcję Architekta Miejskiego w Bydgoszczy a Zbigniew Gliński w Białymstoku. Zastępca Przewodniczącego Rady PODIA, pomimo przeprowadzki do Bydgoszczy, pozostanie nadal członkiem Prezydium do końca kadencji.

II Okręgowy Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy zostanie zwołany w marcu 2006 r., a w czerwcu 2006 r. wybierzemy nowe władze krajowe.

Rok 2005 planujemy wspólnie z SARP pożegnać na tradycyjnym „Oplatku Wigilijnym”. O terminie spotkania powiadomimy wszystkich członków SARP i PDOIA.

Osobom, które nie będą mogły uczestniczyć w tej uroczystości już dzisiaj w imieniu Rady składam najserdeczniejsze Życzenia Świąteczne i Noworoczne.

Miłym akcentem zakończenia roku będzie organizowany przez ZO SARP Sylwester w Tykocinie.

mgr inż. arch. Zbigniew Gliński
Przewodniczący Rady PDOIA

Zapraszamy do wzięcia udziału w zebraniach wyborczych wszystkich członków Podlaskiej Izby legitymujących się zaświadczeniem o członkostwie aktualnym na dzień wyborów, również tych, którzy nie otrzymali zaproszeń indywidualnych – były one rozsyłane osobom posiadającym zaświadczenie o członkostwie aktualne na dzień 30 września br.

Harmonogram zebrań – str. 2

W N U M E R Z E	PRAWO NA BUDOWIE		PODLASKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW		WARTO WIEDZIEĆ		AKTUALNOŚCI Z REGIONU	
	Nowelizacja ustawy – Prawo budowlane	2-6	Forum dyskusyjne: Wolność Tomku wokół swego domku?	12-13	Ubezpieczenia dla członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa	7	VI Forum energetyczne	15
Kierunki zmian w zakresie ochrony przeciwporażeniowej w urządzeniach niskiego napięcia	10-11	Forum dyskusyjne: O „metropolii” słów kilka	14-15	Wymogi przy zakupie i stosowaniu środków ochrony indywidualnej	8-9			

**Biurow Podlaskiej
Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa**

ul. Legionowa 28, lok. 402
15-281 Białystok
tel.: (085) 742 49 30, 742 49 55
fax.: (085) 742 49 45
e-mail: pdl@piib.org.pl
Godziny pracy Biura:
poniedziałek: 10⁰⁰–16⁰⁰
wtorek: 8⁰⁰–18⁰⁰
środa: 8⁰⁰–16⁰⁰
czwartek: 8⁰⁰–16⁰⁰
piątek: 8⁰⁰–16⁰⁰

▼ **Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Podlaskiej OIIB:** Edward Szczurzewski
pełni dyżury w każdy pierwszy wtorek
miesiąca w godz. 16³⁰–17³⁰

▼ **Dyżury punktu konsultacyjnego
POIIB w Łomży**
ŁRFSNT-NOT, 18-400 Łomża, ul. Polowa 45
tel.: (086) 216 64 72

Dyżurujący:
Waldemar Paprocki (13.12)
Tadeusz Smoliński (20.12)
Gilbert Okulicz-Kozaryn (27.12)
Jerzy Bukowski (22.11)
Bogdan Laskowski (29.11)
Janusz Karpiński (6.12)
Dyżury pełnione są w godzinach: 15³⁰–17⁰⁰.

▼ **Dyżury punktu konsultacyjnego
POIIB w Suwałkach**
SBP „Projekt-Suwałki”
16-400 Suwałki, ul. T. Kościuszki 79
tel./fax (087) 566 32 78, (087) 565 38 99
W drugim półroczu 2005 r. dyżury odby-
wają się co drugi wtorek (22.11, 06.12,
20.12) w godzinach: 16³⁰–18⁰⁰.

HARMONOGRAM ZEBRAŃ WYBORCZYCH
Suwałki – ul. Noniewicza 10,
19 listopada 2005 r. – godz. 10.00
**Łomża – aula w budynku Wyższej Szkoły
Agrobiznesu przy ul. Wojska Polskiego 161**
26 listopada 2005 r. – godz. 10.00
**Białystok – sala konferencyjna „Domu Tech-
nika” – ul. M. Skłodowskiej – Curie 2**
10 grudnia 2005 r.
Białystok – 1 – nr członkowski: PDL/BD, PDL/BK,
PDL/WM – godz. 10.00
Białystok – 2 – nr członkowski: PDL/BT, PDL/IE –
godz. 12.30
17 grudnia 2005 r.
Białystok – 3 – nr członkowski: PDL/IS – godz. 10.00
Białystok – 4 – nr członkowski: PDL/BO (nazwi-
ska: A-J) – godz. 12.30
14 stycznia 2006 r.
Białystok – 5 – nr członkowski: PDL/BO (nazwiska
K-P) – godz. 10.00
Białystok – 6 – nr członkowski: PDL/BO (nazwiska
R-Z) – godz. 12.30

Czas na zmiany

Z dniem 26 września br. weszła w życie kolejna nowelizacja ustawy Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. z 2003 r., Nr 7, poz. 2016 z późn. zm.). Ustawodawca przewidział dłuższy okres vacatio legis dla art. 3 ustawy zmieniającej art. 14 ustawy – Prawo budowlane dotyczący wymogów nabywania uprawnień budowlanych. Przepis ten w nowym brzmieniu zacznie obowiązywać z dniem 1 stycznia 2006 r.

Wprowadzona nowelizacja jest kolejnym krokiem w procesie skracania i ułatwiania procesu inwestycyjnego. Wielu jego uczestników potwierdzi jednak opinię, że remont starej budowli może sprawiać o wiele więcej kłopotów, niż budowa od podstaw.

Zmiana definicji ustawowych

Wprowadzono definicję przebudowy, dodając w art. 3 ustawy Prawo budowlane pkt 7a. Wyeliminuje to pewną dowolność interpretacyjną, która np. w zakresie legalizacji przebudowy przejawiała się w klasyfikowaniu przebudowy jako „innych robót budowlanych”, nie obarczonych opłatą legalizacyjną.

Nieznacznie zmieniono definicję budowli, wyodrębniając obok przepustów technicznych również sieci techniczne. Klasyfikacja tych obiektów była dotąd nieczytelna. W dalszym ciągu jednak sieci i instalacje można zdefiniować tylko na podstawie przepisów branżowych.

Katalog obiektów i robót nie wymagających pozwolenia na budowę

Poszerzenie katalogu budów i robót budowlanych nie wymagających pozwolenia pociągnęło za sobą zwiększenie liczby inwestycji wymagających zgłoszenia. Modyfikacja w tym zakresie dotyczyła wolnostojących budynków gospodarczych, wiat i altan, których budowa nie wymaga obecnie pozwolenia na budowę, pod warunkiem, że będą to budynki parterowe o powierzchni zabudowy do 25 m² i łączna liczba tych obiektów nie będzie przekraczać dwóch na każde 500 m²

powierzchni działki. Regulacją tą objęto również przydomowe oranżerie (ogrody zimowe).

Pozwolenia na budowę nie wymagają: realizacja szaf i słupków telekomunikacyjnych oraz instalacji telekomunikacyjnych w obrębie budynków będących w użytkowaniu, a także montaż wolno stojących kolektorów słonecznych.

Bez pozwolenia można również obecnie wykonywać roboty budowlane polegające na remoncie istniejących obiektów i urządzeń budowlanych, niezależnie od tego, czy dotyczą one elementów konstrukcyjnych obiektu, z wyjątkiem obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Udogodnienie to jest powiązane z wprowadzeniem pojęcia „przebudowy”, którą teraz będzie można łatwiej odróżnić od „remontu”. Nie ma jednak w dalszym ciągu w Prawie budowlanym definicji ustawowej „bieżącej konserwacji”, stąd trudno stwierdzić ogólnie, kiedy kończy się „bieżąca konserwacja”, a zaczyna „remont”. Zakwalifikowanie robót do jednej z tych kategorii jest kwestią wymagającą zbadania konkretnej sytuacji – jeżeli zakres prowadzonych robót nie posiada cech remontu, a mieści się jedynie w granicach ustawowych obowiązków, wynikających z art. 61 Prawa budowlanego, stanowi bieżącą konserwację, na którą nie jest wymagane pozwolenie na budowę ani zgłoszenie (wyrok NSA w Warszawie z 24.09.1999 r., IVSA1530/97).

Uściślono, że pozwolenia na budowę nie wymaga docieplenie budynków o wysokości do 12 m, a nie jak było do tej pory tylko ścian budynków do tej wysokości oraz dachów. Nowelizacja zwolniła też z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę roboty polegające na instalowaniu tablic i urządzeń reklamowych, z wyjątkiem usytuowanych na obiektach wpisanych do rejestru zabytków oraz z wyjątkiem reklam świetlnych i podświetlanych usytuowanych poza obszarem zabudowanym w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym.

Przyłącza

Pozwolenia na budowę nie wymaga budowa przyłączy: elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, cieplnych i telekomunikacyjnych, nie-

zależnie od tego, czy związane są z konkretnym obiektem budowlanym, czy prowadzą do działek niezabudowanych. W celu realizacji takiej inwestycji inwestor może wybrać jedną z dwóch dozwolonych prawem procedur, które należy traktować rozłącznie:

☞ Zgłoszenie (art. 30 ust.1 pkt 1 a w zw. z art. 29 ust. 1 pkt 20 ustawy – Prawo budowlane), do którego zgodnie z niezmienną procedurą dołączyć trzeba w szczególności szkice lub rysunki, a także pozwolenia, uzgodnienia i opinie wymagane odrębnymi przepisami, projekt zagospodarowania działki lub terenu wraz z opisem technicznym instalacji, wykonany przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane.

☞ Bez zgłoszenia (art. 29 a ustawy Prawo budowlane) – wówczas inwestor jest zobowiązany do wykonania planu sytuacyjnego przyłącza na odpowiedniej mapie. Do planu tego będą miały zastosowanie odpowiednie przepisy Prawa geodezyjnego i kartograficznego, a do samego wykonywania przyłączy – w zależności od jego rodzaju – przepisy Prawa energetycznego bądź ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Niejako konsekwencję powyższych zmian stanowi znowelizowany art. 57 Prawa budowlanego, zgodnie z którym do zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego lub do wniosku o pozwolenie na użytkowanie niezbędne jest załączenie potwierdzenia odbioru wykonanych przyłączy.

Wobec powyższej alternatywy pewną trudność organom nadzoru budowlanego może sprawiać wybór procedury legalizacji samowolnej budowy przyłączy.

Zmiany istotne w projekcie budowlanym

Ograniczono listę zmian istotnych, wymagających decyzji o zmianie pozwolenia na budowę. Nie stanowią już zmiany istotnej: zmiana elewacji, geometrii dachu, wyposażenia budowlano-instalacyjnego. W art. 36 a ust. 6 ustawy – Prawo budowlane wyraźnie zaznaczono jednak, że kwalifikacji zamierzonego odstąpienia dokonuje projektant i na nim też ciąży obowiązek zamieszczenia w projekcie odpowiednich informacji (rysunku i opisu) o takiej zmianie. Jednocześnie skreślono art. 36 a ust. 4 ustawy – Prawo budowlane, który dawał inwestorowi prawo do uzy-

skania informacji w zakresie kwalifikacji zmian w projekcie. Do kogo i na jakiej podstawie może inwestor zwrócić się z takim zapytaniem? Piśmiennictwo sugeruje wystąpienie w takim wypadku o zaświadczenie w oparciu o art. 217 § 2 pkt 2 kodeksu postępowania administracyjnego.

Rzeczoznawca nie budowlany

Szeroko dyskutowana w środowisku inżynierskim zmiana w tym zakresie umożliwia nadanie tytułu rzeczoznawcy osobom nie spełniającym wymogów podstawowych, do których należą:

☞ wykształcenie wyższe – tytuł zawodu magistra inżyniera, magistra inżyniera architekta, inżyniera lub inżyniera architekta,

☞ posiadanie uprawnień budowlanych bez ograniczeń.

Zgodnie z nowym brzemieniem art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy organ samorządu zawodowego może nadać tytuł rzeczoznawcy osobie, która wymogów powyższych nie spełnia, ale posiada szczególną wiedzę i doświadczenie w zakresie nieobjętym uprawnieniami budowlanymi. Nadal jednak w myśl art. 15 ust. 1 osoba taka obowiązana jest korzystać w pełni z praw publicznych, wykazać się co najmniej 10 latami praktyki oraz znaczącym dorobkiem praktycznym w zakresie objętym rzeczoznawstwem.

Ogromna uznaniowość wskazanego przepisu pozostawi w gestii samorządów określenie specjalności w zakresie rzeczoznawstwa poza zakresem uprawnień budowlanych, aczkolwiek zapewne w dziedzinach z budownictwem związanych.

Zapis ten – o ile pozostanie – może pociągnąć za sobą zmiany w ustawie o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2001 r., Nr 5, poz. 42 z późn. zm.), z którą wykazuje obecnie pewną niespójność.

Czy wykonywanie czynności rzeczoznawcy (działalności związanej chyba z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych, do której to działalności może upoważnić izba poprzez nadanie stosownego tytułu, na podstawie ww. przepisów zawartych w rozdziale normującym samodzielne funkcje techniczne) miałyby nie zostać objęte wymogiem ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej oraz przynależności do samorządu zawodowego?

Biuro Podlaskiej Okręgowej Izby Architektów

15-269 Białystok,
ul. Waszyngtona 3

tel./fax (85) 744 70 48

e-mail: podlaska@izbaarchitektow.pl

rachunek bankowy

PKO BP S.A./I Oddz. Białystok

49 1020 1332 0000 1002 0026 3541

▼ Godziny pracy Biura:

poniedziałek 8⁰⁰–16⁰⁰

wtorek 8⁰⁰–16⁰⁰

środa 8⁰⁰–21⁰⁰

czwartek 8⁰⁰–16⁰⁰

piątek 8⁰⁰–16⁰⁰

▼ Dyżury w siedzibie PDOIA:

Członkowie Rady: środa 17⁰⁰–18⁰⁰

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej: druga i czwarta środa miesiąca 17⁰⁰–18⁰⁰

▼ Rada Podlaskiej Okręgowej Izby Architektów:

Przewodniczący Zbigniew Gliński

Wiceprzewodniczący Robert Józef Łucka

Sekretarz Wojciech Lizurej

Skarbnik Wojciech Marian Pietrzak

Członkowie: Grzegorz Borowski, Tomasz

Grzegorz Oldytowski, Tomasz Rogala,

Mirosław Snarski, Marek Jerzy Tryburski

▼ Okręgowa Komisja Rewizyjna

Przewodniczący Jerzy Eugeniusz Łucki

Wiceprzewodniczący Barbara Sarna

Sekretarz Mirosław Siemionow

Członkowie: Alina Czyżewska-Saulewicz,

Agnieszka Urszula Duda, Wojciech

Popławski

▼ Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna

Przewodniczący Stanisław Witosław

Łapieński-Piechota

Wiceprzewodniczący Maciej Pokorski

Członkowie: Jan Krzysztof Hahn, Janusz

Kaczyński, Andrzej Cezary Koć, Józef

Matwiejuk, Jerzy Uścińowicz

▼ Okręgowy Sąd Dyscyplinarny:

Przewodniczący Krzysztof Sarna

Członkowie: Michał Bałasz, Jan Kabac,

Andrzej Kiluk, Jerzy Krysiuk, Halina

Łapińska, Andrzej Nowakowski, Sławomir

Paszkowski, Andrzej Rodziewicz,

Marek Tekień, Marek Zalewski

▼ Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej

Kazimierz Lech Wasilewski

▼ Przyjmowanie składek członkowskich

w siedzibie PDOIA w godzinach

pracy Biura.

Wobec narastającej w publikacjach inżynierskich krytyki (stanowiącej niestety odbicie praktyki rzeczników odpowiedzialności zawodowej) pożądana byłaby bardziej szczegółowa reglamentacja działalności rzeczoznawczej, może nawet odrębna regulacja o rzeczoznawcach i biegłych sądowych z zakresu budownictwa. Tę ostatnią funkcję wykonują obecnie często osoby nie posiadające w ogóle uprawnień rzeczoznawcy, niejednokrotnie poza zakresem swojej specjalności. Dnia 27 stycznia 2005 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie biegłych sądowych (Dz. U. z 2005 r., Nr 15, poz. 133). Zgodnie z § 14 prezes sądu, w którego gestii leży wpisanie na listę biegłych sądowych, może zwrócić się do właściwych stowarzyszeń lub organizacji zawodowych [...] o wskazanie osób posiadających teoretyczne i praktyczne wiadomości specjalne w danej gałęzi nauki, techniki, sztuki czy rzemiosła. Być może w przyszłości Prawo budowlane lub unormowania szczegółowe ustalą również klarowne zasady udzielania takich rekomendacji.

Mistrzowie

Uchylono ust. 8 w art. 12 Prawa budowlanego – dyplom mistrza nie upoważnia już do kierowania robotami budowlanymi w powierzonym zakresie. Można to potraktować jako poprawkę redakcyjną – kierowanie robotami budowlanymi w powierzonym zakresie uprzednio również nie stanowiło samodzielnej funkcji technicznej, a umieszczenie tego przepisu w rozdziale 2 ustawy Prawo budowlane, dotyczącym samodzielnych funkcji technicznych, prowadziło do mylnych interpretacji.

Uprawnienia budowlane od nowego roku

Omawiana nowelizacja w sposób znaczący zaostriża wymogi nabywania uprawnień budowlanych. Z dniem 1 stycznia 2006 r. wykształcenie średnie techniczne zostanie wyłączone z katalogu wykształcenia odpowiedniego do nabycia uprawnień. Natomiast ukończenie wyższych studiów zawodowych – w rozumieniu przepisów o wyższych szkołach zawodowych – tytuł inżyniera lub licencjat na kierunku odpowiednim dla danej specjalności upoważniać będzie jedynie do ubiegania się o uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie. Regulujący tę materię nowy

art. 14 ust. 3 Prawa budowlanego nawiązuje do przepisów o szkolnictwie wyższym oraz o wyższych szkołach zawodowych.

Ustawodawca w art. 5 Ustawy zmieniającej z dnia 28 lipca 2005 r. dopuszcza stosowanie dotychczasowych przepisów w zakresie uprawnień budowlanych w stosunku do osób, które przed dniem wejścia w życie Ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane uzyskały wykształcenie wymagane na podstawie przepisów dotychczasowych oraz rozpoczęły odbywanie wymaganej praktyki.

Mając to na uwadze, należy w tym miejscu wyjaśnić, że osoba legitymująca się odpowiednim wykształceniem średnim technicznym, uzyskanym przed 1 stycznia 2006 r., będzie mogła również po dniu 31 grudnia 2005 r. ubiegać się o uprawnienia budowlane, o ile rozpocznie praktykę przed końcem 2005 r. Absolwenci wyższych szkół zawodowych na kierunku odpowiednim dla danej specjalności – inżynierowie, którzy spełnią wymóg rozpoczęcia praktyki przed dniem 1 stycznia 2006 r., będą nadal upoważnieni do ubiegania się o uprawnienia w zakresie dotychczasowym – bez ograniczeń.

Za datę rozpoczęcia praktyki należy uznać zgodnie z wymogami Rozporządzenia w sprawie samodzielnych funkcji technicznych z dnia 18 maja br. (Dz. U. z 2005 r., Nr 96, poz. 817) dokonanie pierwszego wpisu o przebiegu praktyki – związanego z faktycznym wykonywaniem funkcji technicznej pod kierownictwem osoby posiadającej stosowne uprawnienia, jednak dopiero po dniu rejestracji książki praktyki zawodowej. Rejestracji książek praktyki zawodowej dokonują samorządy zawodowe. Przypuszczalnie w dalszym ciągu będzie też uznawana praktyka odbyta przed dniem 1 stycznia 1995 r. – dokumentuje się ją na podstawie zaświadczenia zawierającego wymagane prawem informacje.

Konsekwencję powyższej zmiany, podnoszącej „poprzeczkę” wykształcenia, stano-

wi ustalenie nowych okresów odbywania praktyki. W przypadku projektowania niezależnie od zakresu nabywanych uprawnień (bez ograniczeń, w ograniczonym zakresie), praktyka zaczęta w nowym roku wynosić będzie dwa lata przy sporządzaniu projektów i rok na budowie. Osoby ubiegające się o uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie będą musiały wykazać się praktyką trzyletnią.

Osoby posiadające uprawnienia w ograniczonym zakresie, ubiegające się o nadanie uprawnień bez ograniczeń w danej specjalności nie będą musiały wykazać się dodatkową praktyką. Samo podniesienie wykształcenia uprawniać będzie do ubiegania się o nadanie uprawnień – zatem wystarczy zdać egzamin.

Zgodnie z dodanym ustępem 1 a do art. 16 Prawa budowlanego ustawodawca, udzielając szczegółowych wskazówek, zobligował Ministra Infrastruktury do przygotowania rozporządzenia w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w taki sposób, aby mając na względzie zachowanie interesu osób ubiegających się o nadanie uprawnień budowlanych, rozporządzenie nie stwarzało problemów interpretacyjnych przy stosowaniu w praktyce.

Samorząd zawodowy

Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. zmieniająca ustawę – Prawo budowlane zniósła nadrzędność administracyjną Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w stosunku do samorządów zawodowych. Zgodnie z dotychczasowym brzmieniem art. 88 a ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy – Prawo budowlane Główny Inspektorat Nadzoru Budowlanego pełnił funkcje organu wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do samorządów w sprawach nadawania uprawnień budowlanych oraz odpowiedzialności zawodowej w budownictwie.

M. U.-Sz.

Ściąga internetowa • Skąd ustawę?

Większość aktów prawnych: ustaw i rozporządzeń wykonawczych jest dostępna na stronie www.sejm.gov.pl (Prawo/Internetowy System Aktów Prawnych).

Wyszukiwarka umożliwi odnalezienie wybranego aktu prawnego:

- ☞ według tytułu, rodzaju, hasła, nazw własnych,
- ☞ według roczników: rok, nr, pozycja,
- ☞ według haseł.

Wobec nieustannych zmian – strona niezbędna. Za jej pomocą można również prześledzić proces legislacyjny włącznie z projektami aktów prawnych. Projekty, które weszły pod obrady Sejmu poprzedniej kadencji znajdują się w archiwum strony.

Okiem urzędnika

Krótki czas obowiązywania ustawy uniemożliwia jeszcze praktyczną ocenę wprowadzonych zmian. Jednak kilka pierwszych opinii na ten temat moge już wyrazić.

Za pozytywne należy uznać poszerzenie katalogu obiektów budowlanych i robót budowlanych zawartych w przepisach art. 29 ust. 1 i 2, na których realizację nie będzie wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę. Zwolnione zostały m.in. przyłącza elektroenergetyczne, wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe, telekomunikacyjne, budowa szaf i słupów telekomunikacyjnych; realizacja wolno stojących parterowych budynków gospodarczych, wiat i altan oraz przydomowych oranżerii o pow. zabudowy do 25 m² – łączna ich liczba na działce nie może przekraczać dwóch na każde 500 m² powierzchni działki (dotychczas o pow. do 10 m² - 1 na działce do 500 m²), doprecyzowano przepis dotyczący docieplania budynków do 12 m wysokości jako zwolniony z obowiązku uzyskania pozwolenia. W wielu wypadkach wystarczy natomiast zgłoszenie wykonania robót właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej zgodnie z wymogami art. 30.

Za słuszne uznaję wprowadzenie do art. 55 obowiązku uzyskania pozwolenia na użytkowanie dla obiektów kategorii XVIII i XXIX tj. budynków przemysłowych, magazynowych, kolejowych oraz wolno stojących kominów i masztów, ponieważ wielokrotnie są one bardziej uciążliwe w użytkowaniu niż obiekty dotychczas objęte tym obowiązkiem.

Dobrze, że odstąpiono w trybie przepisu art. 36a od obowiązku uzyskania decyzji o zmianie pozwolenia na budowę, w przypadku dokonania nieistotnych odstępstw od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę, w przypadkach, gdy dotyczy to m.in. elewacji budynku, geometrii dachu oraz niezbędnych elementów wyposażenia budowlano-instalacyjnego, zapewniających użytkowanie obiektu zgodnie z przeznaczeniem.

Uchylono, i słusznie, możliwość karania mandatem kamym kredytowanym w myśl przepisu art. 93 pkt 7 cyt. ustawy za użytkowanie obiektu bez zawiadomienia o za-

kończeniu budowy lub bez wykazanego pozwolenia na użytkowanie, gdyż kary z tego tytułu może organ nadzoru budowlanego stosować przepisem art. 57 ust. 7.

Negatywnie odnoszę się do niektórych sformułowań zawartych w art. 15 umożliwiających organom samorządu zawodowego nadanie zainteresowanemu tytułu rzeczoznawcy budowlanego, lub pozbawienie tego tytułu. Znowelizowany przepis art. 15 ust. 1 pkt 2d stanowiący, iż rzeczoznawcą może być osoba mająca „znaczący dorobek praktyczny w zakresie objętym rzeczoznawstwem” – to znaczy jaki? Albo art. 15 ust. 3 ustawy, umożliwiający organom samorządu zawodowego nadawanie tytułu osobie „posiadającej szczególną wiedzę i doświadczenie w zakresie nieobjętym uprawnieniami budowlanymi”, czy też pozbawienia tego tytułu, gdy „nienależyte wykonywane są czynności rzeczoznawcy budowlanego” – kto i jakim miernikiem obiektywnie oceni wymienione elementy?

Dalszych trudności we właściwej ocenie dokonanych lub zamierzonych robót budowlanych może przysparzać wprowadzona do art. 3 definicja „przebudowy” w kontekście istniejącego pojęcia remontu budynku. Jak w tym układzie należy rozumieć zwykłą konserwację obiektu budowlanego?

Określony przepisem art. 59 tryb postępowania organu nadzoru budowlanego przy wymierzaniu kary za stwierdzone nieprawidłowości w trakcie obowiązkowych kontroli, stanowiącej iloczyn stawki opłaty (s), współczynnika kategorii obiektu budowlanego (k) i współczynnika wielkości obiektu budowlanego (w) – uwzględniał określoną art. 59f ust. 2 stawkę – 500 zł. Kary wymierzone tą stawką, za możliwość legalizacji samowolnie budowanych obiektów budowlanych, były rzędu kilkudziesięciu do kilkuset tysięcy złotych. Brak zmian w ustawie odnośnie ewentualnego zmniejszenia stawki (s) z pewnością nie wpłynie mobilizująco na inwestorów na ewentualną legalizację samowoli budowlanej, pomimo iż takie odgłosy dochodziły ze strony ustawodawcy.

Andrzej Czaban

*Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego
Powiatu Ziemskiego w Białymstoku*

not. BK

Zgodnie z art. 5 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2005, Nr 163, poz. 1364) „w stosunku do osób ubiegających się o uprawnienia budowlane, które przed dniem wejścia w życie ustawy uzyskały wykształcenie wymagane na podstawie przepisów dotychczasowych oraz rozpoczęły odbywanie wymaganej praktyki, stosuje się przepisy dotychczasowe”.

Mając na uwadze powyższe zapraszamy osoby:

- posiadające średnie wykształcenie techniczne odpowiednie – na podstawie przepisów dotychczasowych – do nabycia uprawnień w specjalnościach budowlanych, albo posiadające tytuł inżyniera zdobyty na kierunkach odpowiednich lub pokrewnych do nabycia uprawnień budowlanych – na podstawie przepisów dotychczasowych,
- zamieszkałe w województwie podlaskim,
- zainteresowane nabyciem uprawnień budowlanych w oparciu o dotychczasowe przepisy,

do rejestrowania ksiąg praktyki zawodowej do dnia 30 grudnia 2005 r. w Biurze Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Białymstoku ul. Legionowa 28, IV piętro, pok. 409.

W celu zarejestrowania książki praktyki zawodowej należy wypełnić wniosek (na miejscu), okazać świadectwo ukończenia technikum, dyplom lub odpis dyplomu ukończenia studiów wydany przez uczelnię oraz dokonać opłaty tytułem zwrotu kosztów wydruku książki praktyki (według ogólnopolskiego wzoru) w wysokości 12,60 zł.

Zdrowy mikroklimat

„Problemy jakości powietrza wewnętrznego w Polsce. Człowiek – Środowisko w budynku – Architektura” – to temat VIII Ogólnopolskiej Konferencji branżowej organizowanej przez Instytut Ogrzewnictwa i Wentylacji Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Warszawskiej.

Dwudniowe spotkanie – 24 i 25 listopada – jest kontynuacją realizowanej już od 15 lat akcji upowszechniania w kraju problematyki związanej z jakością powietrza wewnętrznego. Organizatorzy zapraszają specjalistów budownictwa, wentylacji czy klimatyzacji, ale także projektantów i konstruktorów, od których zależy kształt i funkcja budynku, zgodna z preferowaną w UE polityką zrównoważonego rozwoju, gdzie zakłada się również ograniczoną ingerencję człowieka w otaczające go środowisko.

VIII Ogólnopolska Konferencja „Problemy jakości powietrza wewnętrznego w Polsce. Człowiek – Środowisko w budynku – Architektura” odbędzie się w dniach 24-25 listopada, w Gmachu Starej Kotlewni w Warszawie.

Szczegółowe informacje: Wydział Inżynierii Środowiska – Instytut Ogrzewnictwa i Wentylacji PW, prof. Teresa Jędrzejewska – Ścibak - tel. (0 22) 660 74 28, e-mail: teresa.jedrzejewska-scibak@is.pw.edu.pl; http://www.is.pw.edu.pl/iaq

Problemy energetyki cieplnej

Jakie problemy nękają polskie ciepłownictwo po naszym wejściu do UE? Jak poradzić technicznym i ekonomicznym niedostątkom przy dużych potrzebach modernizacji i rekonstrukcji w energetyce?

Powyższe pytania są głównymi tezami, jakimi zajmą się uczestnicy konferencji międzynarodowej VII Problemy Badawcze Energetyki Ciepłej. Spotkanie, zaplanowane w dniach 6-9 grudnia 2005 roku, organizują: Instytut Techniki Ciepłej Politechniki Warszawskiej, Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska oraz Fundacja „Energetyka dla Siebie i Przyszłości”.

Blizsze informacje: Wydział Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa - Instytut Techniki Ciepłej PW, prof. Janusz Lewandowski – tel. (0 22) 660 52 36, e-mail: tmtom@itc.pw.edu.pl; http://www.itc.pw.edu.pl

Oprac. AN

Zdaniem architekta

W niniejszej opinii ustosunkowano się do zmian wprowadzonych w ustawie – Prawo budowlane, które są interesujące z punktu widzenia architekta i w relacji do potrzeb architektury. Nadto zwrócono uwagę na niektóre usterki przepisów, których usunięcie byłoby pożądane.

Będą omawiane wybrane przepisy w kolejności, w jakiej występują w ustawie.

Ad. art. 3, pkt 7a: słusznie zdefiniowano „przebudowę”; brak jednak podkreślenia, że niemożliwa jest przebudowa naruszająca treść lub formę budynku, także jego wnętrz i pomieszczeń, bez wyprzedzającej zgody twórcy-autora budynku (budowli) lub sądu.

Niezbędne byłoby nadto zdefiniowanie szeregu pojęć występujących w ustawie (lub w praktyce budowlanej), których interpretacja wywołuje spory. Są to przykładowo:

- [1] trwale/nietrwale połączenie (obiektu) z gruntem – wszak w istocie wszelkie obiekty budowlane nie są trwale połączone z gruntem;
- [2] dobudowa, rozbudowa, nadbudowa;
- [3] budynek, którego ukończenie zostało zaniesane;
- [4] utwory – architektoniczne, architektoniczno-urbanistyczne, urbanistyczne;
- [5] nośnik materialny utworu architektonicznego;
- [6] ustalenie i utrwalenie utworu;

Ad. art. 14, ustępy 3 i 5: bardzo uzasadnione wymaganie ukończenia studiów magisterskich – w relacji do obserwowanego upadku poziomu szkolnictwa wyższego; czy jednak koreluje to z przepisami Unii Europejskiej?

Całość poprawek, które podwyższają wymagania co do profesjonalnych kwalifikacji osób uprawnionych do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych budownictwie trzeba bardzo pochwalić.

Ad. art. 15: zaproponowane w noweli podniesienie i uściślenie wymagań wobec kandydatów na rzeczoznawców – słuszne. Nie dość precyzyjne jest sformułowanie o posiadaniu „znaczącego dorobku praktycznego” w relacji wobec pktu c; w zasadzie ważniejsze byłoby wymaganie dorobku **teoretycznego**, o którym nowelizacja milczy. Niewątpliwie niesłuszna jest rezygnacja z dawnego warunku posiadania opinii dwóch rzeczoznawców odpowiedniej specjalności, któż bowiem jest bardziej merytorycznie uprawniony do wydawania (lub odbierania) opinii osobom ubiegających się o rzeczoznawstwo, jak właśnie nie inni rzeczoznawcy? Kto kompetentnie oceni **nienależyte**

wykonywanie czynności rzeczoznawcy budowlanego?

Ad. ust. 1, pkt 3: właściwy organ samorządu zawodowego nadający tytuł osobom niespełniającym warunków wg ust. 1, pkt 2, lit. a i b, to jakaś wydumana ewentualność. Przepis ten będzie stanowić okazję do korupcji i merytorycznych przekrętów. Nie należy tu dopuszczać żadnych ulg!

W istocie cały art. 15 w zaproponowanym zapisie jest buble!

Ad. art. 16, ust. 1a: stanowi on korespondencję/instrukcję pomiędzy ustawodawcą a ministrem odpowiedniego resortu. Jego treść nie powinna obchodzić ustawobiorcy.

Ad. art. 29: tendencja ku liberalizacji przepisów krępujących prawa właściciela działki jest jak najbardziej słuszna! Dlaczego zatem zmniejszono niegdysiejszą dozwoloną powierzchnię zabudowy budynków gospodarczych z 35 m² do 25 m²? Co to za powierzchnia (25 m²) np. na ogród zimowy? To przecież wielkość sypialni, a nawet współczesnej łazienki. Wszak wielkości te ustawodawca bierze „z powietrza”! Dlaczego ustala się 2 budynki gospodarcze na 500 m² powierzchni działki, a nie 1 budynek na 250 m²? Jakie uzasadnienie ma 500 m², a nie np. 400, 520, 600 m²? Wszystko to jest oczywistą biurokratyczną fantazją, której celem ma być inwestycyjne niewolenie obywatela!

Do ust. 2, pkt 6 – instalowanie urządzeń i reklam wymaga zgody twórcy-autora budynku lub zgody sądu.

Ad. art. 71: samowolna zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego bez zgody twórcy-autora lub sądu stanowi naruszenie prawa autorskiego (wg art. 16, pkt 3).

Wnioski ogólne:

W nowelizacji zaproponowano zmiany, które idą w dobrym kierunku. Są one jednak nadal niewystarczające.

Przepisy prawa budowlanego wciąż niewystarczająco służą dobru inwestora, architektury i cywilizacji – służą natomiast wygodzie i dyktaturze urzędnika.

Kary za samowolę budowlaną i urzędniczą winny być w ustawie konkretnie określone i dolegliwe. Okresy załatwiania wniosków muszą być, np. wzorem USA, określone w kilku-kilkunastu dniach, a nie w miesiącach.

dr inż. arch. Jerzy Ullmann
rzeczoznawca SARP

upr. z § 5, ust. 1, pkt 1, nr 969/63
Status Twórcy nr 1017/87
Rzeczoznawca SARP nr 40/690/80

Oferta specjalna

Broker i doradca ubezpieczeniowy Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa – Hanza Brokers – opracował i przygotował nowe propozycje ubezpieczeniowe dla członków Izby.

Oferta, przygotowana specjalnie dla inżynierów budownictwa, zapewnia dodatkowe preferencje i korzyści z tytułu członkostwa w Izbie.

Ubezpieczenia budowlano-montażowe

Od kwietnia bieżącego roku obowiązuje umowa zawarta między Brokerem a Allianz w sprawie oferowania ubezpieczeń budowlano-montażowych zainteresowanym podmiotom związanym z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa w Warszawie.

Opracowany program ubezpieczeniowy stanowi gotową propozycję zawarcia ubezpieczenia budowy/montażu w dwóch proponowanych zakresach (podstawowym i rozszerzonym). Zarazem możliwe są modyfikacje warunków umowy w miarę potrzeb ubezpieczonego. Tryb zawarcia ubezpieczenia jest uproszczony, a stawki i warunki ubezpieczenia preferencyjne.

Przedmiotem ubezpieczenia są roboty budowlano-montażowe realizowane na podstawie kontraktu w zakresie: budownictwa mieszkaniowego oraz biurowego i handlowego, budowy i remontów dróg, budowy i montażu hal przemysłowych. Ubezpieczeniem można objąć również sprzęt i maszyny budowlane, a także odpowiedzialność cywilną z tytułu szkód rzeczowych lub osobowych powstałych w związku z wykonywaniem prac, wyrażonych na placu budowy lub w jego sąsiedztwie. W zakresie ubezpieczenia mieści się szereg przydatnych klauzul dodatkowych, dotyczących m.in. ubezpieczenia w okresie gwarancji, ubezpieczenia podziemnych kabli, rur i innych urządzeń, przedłużenia okresu prac budowlano-montażowych, dodatkowych kosztów godzin nadliczbowych, ubezpieczenia ryzyka projektanta.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej

Dla podmiotów, w przypadku których niewystarczające jest posiadanie obowiązkowego ubezpieczenia OC inżyniera budownictwa przygotowano we współpracy z Allianz nową ofertę ubezpieczenia OC z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Zawarcie takiego ubezpieczenia jest coraz częściej wymagane przy przetargach czy realizacji kontraktów.

Oferta przewiduje preferencyjne warunki ubezpieczenia oraz specjalną zniżkę z tytułu

członkostwa w Izbie. Adresowana jest do podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie budownictwa ogólnego, wykonywania instalacji budowlanych, elektrycznych, prowadzenia robót budowlanych izolacyjnych, instalacji ciepłych, wodnych, wentylacyjnych, gazowych, tynkowania, zakładania stolarki budowlanej, podłóg i ścian, malowania i szklenia, robót wykończeniowych i innych.

Ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą i posiadaniem mieniem. W wariancie rozszerzonym obejmuje również odpowiedzialność cywilną za szkody osobowe lub rzeczowe wyrządzone przez produkty wyprodukowane, dostarczone, sprzedane przez Ubezpieczonego i (lub) spowodowane przez niewykonanie bądź nienależyte wykonanie prac i usług w okresie ubezpieczenia. Za opłatą dodatkowej składki do ubezpieczenia można włączyć klauzule dotyczące m.in. OC pracodawcy, OC za podwykonawców, OC najemcy i inne.

Ubezpieczenia na życie FINLIFE-INŻYNIER

Od stycznia br. wszyscy członkowie PIIB mają możliwość skorzystania z wyjątkowej oferty ubezpieczenia na życie opracowanej we współpracy z Towarzystwem Ubezpieczeń na Życie FINLIFE S.A. Proponowany program ubezpieczenia FINLIFE-INŻYNIER składa się z trzech efektywnie działających pakietów: „Rodzina”, „Zdrowotno-wypadkowy”, „VIP-1”. Zakres poszczególnych pakietów został zróżnicowany w taki sposób, żeby każdy zainteresowany mógł wybrać wariant zapewniający mu optymalną ochronę ubezpieczeniową. Program charakteryzuje się, oprócz atrakcyjnej ceny, uproszczonymi procedurami przystąpienia do umowy ubezpieczenia bez

konieczności wypełniania szeregu kwestionariuszy medycznych. Warto zwrócić uwagę na zakres pakietu „Zdrowotno-Wypadkowy”, w którym podwyższona została suma ubezpieczenia w świadczeniu z tytułu wypadku przy pracy. Oferta ta kierowana jest w szczególności do osób wykonujących zawód o większym stopniu ryzyka.

Ubezpieczenia dodatkowe na wyższe sumy gwarancyjne

Na podstawie umowy generalnej istnieje możliwość zawarcia dodatkowej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie na sumę gwarancyjną przewyższającą równowartość 50.000 EUR. Propozycja ta skierowana jest do członków Izby, którzy chcą posiadać – np. z uwagi na szeroki zakres prowadzonej działalności, wymogi pracodawcy lub kontrahenta - szerszy zakres ochrony ubezpieczeniowej niż obowiązkowe minimum przewidziane przepisami rozporządzenia Ministra Finansów.

W ramach ubezpieczenia dodatkowego istnieją limity odpowiedzialności – ponad sumę ubezpieczenia podstawowego - na każde zdarzenie z dodatkową składką roczną.

Przypominamy również, że zgodnie z postanowieniami umowy generalnej Allianz Polska udziela członkom Izby, którzy przystąpili do ubezpieczenia obowiązkowego za pośrednictwem Izby, zniżek na ubezpieczenia indywidualne.

Wszystkich zainteresowanych wyżej przedstawionymi ubezpieczeniami zapraszamy do kontaktu z brokerem: numer infolinii: 0 801 384 666 www.hanzabrokers.pl - serwis ubezpieczeniowy inżynierów budownictwa hanza@hanzabrokers.pl

Zbiorowe ubezpieczenie na życie – deklaracje !!!

Apelujemy do osób, które zostały objęte zbiorowym ubezpieczeniem na życie przez Podlaską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa, aby wypełniały i przekazywały otrzymane wraz z certyfikatem deklaracje ze wskazaniem osób uposażonych na adres wskazany w deklaracji bądź bezpośrednio do Biura Izby.

Jednocześnie, z uwagi na zapytania i wątpliwości docierające do Biura Izby związane z określeniem „osoba uposażona” użytym w deklaracji, wyjaśniamy, że **uposażonym jest osoba uprawniona do otrzymania sumy ubezpieczenia na wypadek śmierci ubezpieczonego.**

Szelki ze znakiem CE

Z chwilą wstąpienia Polski w strukturę Unii Europejskiej zmianie uległ również stan prawny dotyczący wprowadzania do obrotu, a następnie wyposażania pracowników w środki ochrony osobistej.

Pracodawca, który ma wątpliwości, czy pracownicy wykonujący w jego zakładzie określone prace powinni być przez niego wyposażeni w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, powinien skorzystać z pomocy jaką jest zał. nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650).

Prawne podstawy zgodności

W cytowanym rozporządzeniu zostały m.in. wymienione rodzaje zagrożeń i prac, przy których wymagane jest stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz rodzaje środków ochrony indywidualnej.

Wyposażenie pracownika w środki ochrony indywidualnej jest działaniem koniecznym w sytuacji, gdy nie można uniknąć zagrożeń lub nie można ich wystarczająco ograniczyć za pomocą środków ochrony zbiorowej lub odpowiedniej organizacji prac.

Kolejnym wymogiem, na który powinien zwrócić uwagę pracodawca jest obowiązek zapisany w art. 237⁶ § 1 i § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zmianami oraz z 2004 r. Nr 120, poz. 1252).

Istotny element, jaki wynika z tej podstawy prawnej, dotyczy obowiązku dostarczenia pracownikowi środków ochrony indywidualnej, które spełniają wymagania dotyczące oceny zgodności. To nieco tajemnicze hasło związane jest z faktem obowiązku spełnienia przez środki ochrony indywidualnej przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. Nr 166, poz. 1360 ze zmianami oraz z 2003 r. Nr 229, poz. 2275) wraz z przepisem wykonawczym do ustawy, tj. rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. Nr 80, poz. 725).

Cytowane przepisy, tj. ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności oraz rozporządzenie w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (stanowi ono odpowiednik Dyrektywy Nowego Podejścia nr 89/686/EWG) są przepisami, które przede wszystkim skierowane są do producentów środków ochrony

indywidualnej lub też do upoważnionych przez producentów ich przedstawicieli lub dystrybutorów tych środków ochrony indywidualnej.

Jednak wymóg podstawowy wynikający z art. 237⁶ § 3 Kodeksu pracy powoduje, że pracodawca powinien znać te przepisy w zakresie niezbędnym do wyegzekwowania od dostawcy środka ochrony indywidualnej (producenta, dystrybutora lub dostawcy) wymaganych elementów dotyczących nabytego wyrobu. Pozwoli to pracodawcy ze spokojem wywiązać się z poniższych obowiązków:

- wyposażać zatrudnionych pracowników w środki ochrony indywidualnej niezbędne przy określonych pracach i oznakowane znakiem potwierdzającym spełnianie wymagań zasadniczych dla środków ochrony indywidualnej,

- udostępnić pracownikom do stałego korzystania instrukcję określającą sposoby używania środków ochrony indywidualnej będących na wyposażeniu zatrudnionych pracowników,

- określić warunki i rodzaje stosowania środków ochrony indywidualnej przez pracowników zatrudnionych przy pracach wymagających stosowania tych środków z uwzględnieniem szczególnych i wyjątkowych sytuacji określonych w instrukcji użytkowania poszczególnych ochron.

Tajemnicze znaki

W celu spełnienia powyższych wymagań, w momencie zakupu należy zwrócić uwagę, czy zakupiony środek ochrony osobistej spełnia wymagania zasadnicze, to znaczy czy posiada oznakowanie znakiem CE i czy producent lub jego upoważniony przedstawiciel wystawił deklarację zgodności.

Oznakowanie znakiem CE powinno być umieszczone na każdym egzemplarzu środka ochrony indywidualnej w sposób widoczny, czytelny i odporny na zatarcie przez cały okres używania tego środka. Jeżeli jest to konieczne ze względu na właściwości środka ochrony indywidualnej, dopuszcza się umieszczenie oznakowania CE na opakowaniu tych środków.

Deklaracja zgodności jest pisemnym oświadczeniem producenta, że środek ochrony indywidualnej, do którego deklaracja się odnosi, spełnia wymagania Dyrektywy Rady Unii Europejskiej 89/686/EWG lub wymagania norm zharmonizowanych odnoszących się do tego środka.

Wymagania dotyczące oznakowania CE są następujące:

- ☞ litery C i E muszą mieć formę graficzną przyjętą w Unii Europejskiej;

- ☞ oznakowanie CE nie może być mniejsze niż 5 mm; wymaganie to może być uchylone w przypadku wyrobu o małych rozmiarach;

- ☞ oznakowanie powinno być odporne na zatarcie i trwale przez cały przewidywany okres użytkowania danego wyrobu; nie może mieć także niszczącego wpływu na materiał, z których wyrób ten został wykonany;

- ☞ oznakowanie powinno być czytelne i widoczne.

W sposobie oznakowania powinno się również uwzględniać wymagania zawarte w dokumentach odniesienia, w szczególności zharmonizowanych normach europejskich, np.: oznakowanie identyfikujące dane środki ochrony indywidualnej, numer zastosowanej normy, numer partii lub serii, czy piktogramy.

Zakupiony środek ochrony indywidualnej powinien posiadać dostarczoną przez producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela instrukcję użytkowania zawierającą niezbędne informacje związane z prawidłowym stosowaniem środka ochrony indywidualnej, np. datę ważności lub okres trwałości, sposób przechowywania i konserwacji, informację o zalecanych środkach czyszczących, wyjaśnienie zamieszczonych oznaczeń lub piktogramów. Instrukcja użytkowania powinna być opracowana dokładnie i zrozumiale, co najmniej w języku urzędowym państwa, na którego obszarze środek ochrony indywidualnej ma być wprowadzony do obrotu.

Jeżeli producent nie może określić okresu trwałości środków ochrony indywidualnej, dostarczona przez niego instrukcja powinna zawierać niezbędne informacje umożliwiające nabywcy lub użytkownikowi tych środków ustalanie właściwej daty upływu okresu ich trwałości.

Ochrona przed upadkiem

Do najważniejszych środków ochrony indywidualnej stosowanych przy pracach budowlanych jest indywidualny sprzęt chroniący

cy przed upadkiem z wysokości. Obecnie producenci tego sprzętu, a w ich imieniu także dystrybutorzy, dysponują całą gamą sprzętu zabezpieczającego przed upadkiem z wysokości. Pracodawca zmierzający do zakupu tego rodzaju ochron indywidualnych, powinien posiadać przekonanie co do rodzaju systemu, który będzie zastosowany przy pracach prowadzonych przez zatrudnionych pracowników.

Do wyboru w tym zakresie są dwa podstawowe systemy środków ochrony indywidualnej jako zabezpieczenie prac na wysokości:

- system uniemożliwiający rozpoczęcie spadania,
- sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości.

Podstawowym celem zastosowania systemu uniemożliwiającego rozpoczęcie spadania jest utrzymanie pracownika w bezpiecznej odległości od strefy zagrożonej spadaniem z wysokości. Z tego wynika, że może on być zastosowany wyłącznie wtedy, gdy zakres prowadzonych prac umożliwia wprowadzenie takiego rozwiązania.

W skład systemu uniemożliwiającego rozpoczęcie spadania wchodzi: podzespół kotwiczący zainstalowany na stanowisku pracy, podzespół łączący (linka bezpieczeństwa o regulowanej długości, urządzenie samozaciskowe z giętą prowadnicą) oraz uprząż (szelki bezpieczeństwa, pas biodrowy, uprząż biodrowa).

Do podstawowych zalet stosowania systemów uniemożliwiających rozpoczęcie spadania zaliczyć należy nie tylko zabezpieczenie przed obciążeniami dynamicznymi działającymi podczas powstrzymania spadania i przed uderzeniami o elementy konstrukcyjne stanowiska pracy występującymi podczas spadania, ale także ogólne podniesienie komfortu psychicznego pracy na wysokości.

W sytuacji, gdy organizacja prac powoduje jednak konieczność przebywania pracownika w strefie zagrożonej spadaniem z wysokości, pracodawca nie ma wyboru i musi pracownika wyposażyć w sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości.

Niezbędny komplet takiego sprzętu należy wybrać spośród następujących elementów: szelki bezpieczeństwa, linki bezpieczeństwa, amortyzatory, urządzenia samohamowne, urządzenia samozaciskowe ze sztywną prowadnicą, urządzenia samozaciskowe z giętą prowadnicą, sprzęt do nadawania pozycji podczas pracy na wysokości, łączniki, urządzenia kotwiczące.

Na zdjęciach przedstawiono przykładowe oznakowanie, jakie powinno znajdować się na szelkach bezpieczeństwa i na amortyzatorze bezpieczeństwa.

Wybierając poszczególne elementy zestawu należy pamiętać, że zabezpieczenie jest spełnione tylko w przypadku zapewnienia kompletu takiego zestawu w postaci: szelki bezpieczeństwa, układu łącząco-amortyzującego i podzespołu kotwiczącego.

Karta użytkownika i deklaracja zgodności

Mając na względzie wcześniej wymienione uwagi dotyczące czytelności i trwałości oznakowania potwierdzającego spełnianie wymagań zasadniczych, użytkownik powinien zadbać o to, aby warunki przechowywania i użytkowania tego sprzętu nie spowodowały uszkodzenia samego oznakowania, jak również poszczególnych elementów środka ochrony indywidualnej.

Dodatkowym zakresem działań, jaki z tego wynika, jest obowiązek dokonywania oględzin, przeglądów i konserwacji sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości. Producent w instrukcji użytkownika dokładnie opisuje co należy rozumieć pod wymienionymi określeniami, w jaki sposób przeprowadzać tego typu czynności, a także jak je dokumentować.

Ułatwieniem tych działań jest karta użytkownika zawarta w instrukcji użytkownika sprzętu.

Ponieważ jest to bardzo istotny element związany z bieżącym użytkowaniem sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości, w instrukcji użytkownika producent często umieszcza ostrzeżenie, że „Bez wypełnienia karty użytkownika szelki bezpieczeństwa nie mogą zostać przekazane do użytkowania, a także nie będą uwzględniane prawa gwarancyjne”.

Poniżej – wzór karty użytkownika zawarty w instrukcji użytkownika szelki bezpieczeństwa jednego z producentów sprzętu.

Karta użytkownika							
Lp.	Imię i nazwisko	Data pobrania	Data zdania	Oświadczanie osoby zdającej, czy indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości brał udział w powstrzymaniu spadania		Pozwolenie osoby odpowiedzialnej za gospodarkę indywidualnym sprzętem chroniącym przed upadkiem z wysokości o doposażeniu do dalszego użytkowania	
				Tak	Nie	Tak	Nie
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

* Należy zrobić podpis w odpowiedniej kolumnie

W trakcie dokonywania zakupu sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości należy sprawdzić jego deklarację zgodności.

DEKLARACJA ZGODNOŚCI		
Producent: LUBAWA S. A. 14-260 Lubawa, ul. Dworcowa 1		
Deklaruję, że indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości: szelki bezpieczeństwa		
Typ: S-2	Artykuł nr: 142600020 142600021 142600022 142600023	Rozmiar: S D S (łącznik) D (łącznik)
<ul style="list-style-type: none"> • spełnia wymagania normy PN-EN 361 • znak bezpieczeństwa i certyfikat nr 8/2000 PCBC • opinia WUG nr 6/05/97/C • certyfikat europejski CE nr 00060007 		
Luty 2004 r.		
		Prezes Zarządu Witold Jesionowski

Sprawdzając deklarację zgodności należy pamiętać, że jest to dokument, który dotyczy wyłącznie typu zakupionego sprzętu i musi posiadać imienny podpis osoby upoważnionej do złożenia deklaracji w imieniu producenta.

mgr inż. Waldemar Lenkiewicz
starszy inspektor pracy, specjalista
Okręgowy Inspektorat Pracy w Białymstoku

Napięcie pod kontrolą

Wieloarkuszowa norma PN-IEC 60364 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych obejmuje wiele zagadnień związanych z projektowaniem, budową i eksploatacją instalacji. Postęp techniczny powoduje, że norma jest objęta praktycznie ciągłymi pracami normalizacyjnymi.

Prace te prowadzone są szeroko w Polskim Komitecie Normalizacyjnym, który blisko 30 lat współpracuje z Międzynarodową Komisją Elektrotechniczną (IEC), w tym z jej 64. Komitetem Technicznym – Instalacje elektryczne i ochrona przeciwporażeniowa.

W IEC przygotowana jest 5. edycja arkusza 41 Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa. Ochrona przeciwporażeniowa. Komisja proponuje również zmianę głównego tytułu normy: Instalacje elektryczne niskiego napięcia (Low-voltage electrical installations).

Środki ochrony przeciwporażeniowej w nowym ujęciu

W opracowywanym arkuszu przygotowane są środki ochrony przeciwporażeniowej dotychczas stosowane. Zmienia się jednak pewne wymagania w zakresie ich stosowania.

Zachowana została podstawowa zasada (zgodnie z IEC 61140), że niebezpieczne części czynne nie mogą być dostępne a dostępne części przewodzące nie mogą być niebezpieczne w normalnych warunkach i w przypadku uszkodzenia.

Również zgodnie z IEC 61140 w warunkach normalnych jest zapewniona przez środki ochrony podstawowej, a ochrona w warunkach pojedynczego uszkodzenia jest zapewniona przez środki ochrony w przypadku uszkodzenia. Alternatywnie ochrona przeciwporażeniowa jest zapewniona przez środek ochrony wzmocnionej, który zapewnia ochronę w warunkach normalnych i w warunkach pojedynczego uszkodzenia.

Zamiast obecnie stosowanej nazwy „ochrona przed dotykiem bezpośrednim” wprowadzono nazwę „ochrona podstawowa”, która jest ochroną w warunkach normalnych. Natomiast „ochrona przed dotykiem pośrednim” przyjmuje nazwę „ochrona w przypadku uszkodzenia”, która jest ochroną w warunkach uszkodzenia.

W omawianym arkuszu wymienia się następujące środki ochrony:

- samoczynne wyłączenie zasilania,
- izolacja podwójna lub wzmocniona,
- separacja elektryczna,
- bardzo niskie napięcia zapewnione przez SELV i PELV,

• oraz ochrona uzupełniająca: urządzenia ochronne różnicowoprądowe (RCDs) i dodatkowe połączenia wyrównawcze ochronne.

W Załączniku A przedstawiono środki ochrony podstawowej.

W Załączniku B przedstawiono bariery i umieszczenie poza zasięgiem ręki.

W Załączniku C przedstawiono środki ochrony, które mogą mieć zastosowanie tylko wówczas, gdy instalacja jest sprawdzana lub nadzorowana przez osoby poinstruowane lub wykwalifikowane (izolowanie stanowiska, nieuziemiene połączenie wyrównawcze miejscowe, separacja elektryczna dla więcej niż jednego urządzenia elektrycznego).

W dalszej części artykułu przedstawimy niektóre wymagania dotyczące wybranych środków ochrony dodatkowej.

Samoczynne wyłączenie zasilania

Jest to środek, w którym ochrona podstawowa jest zapewniona przez izolację podstawową części czynnych lub przez ogrodzenia lub obudowy, a ochrona w przypadku uszkodzenia – przez ochronne połączenia wyrównawcze i samoczynne wyłączenie zasilania w przypadku uszkodzenia.

Gdy w sieci zastosowany jest ten środek ochrony, to można również stosować urządzenia w II klasie ochronności. W pewnych

przypadkach ochrona uzupełniająca jest zapewniona przez urządzenie ochronne różnicowoprądowe (RCD) o prądzie $I_{\Delta n} \leq 30$ mA. W sieci TN powinien być spełniony warunek:

$$Z_s I_a \leq U_o$$

w którym Z_s i U_o – jak w PN-IEC 60364-4-41 natomiast I_a jest prądem powodującym samoczynne zadziałanie urządzenia wyłączającego w czasie wg tablicy 1 lub w czasie 5 s w obwodach rozdzielczych nie wymienionych w tablicy 1. Gdy zastosowane jest urządzenie ochronne różnicowoprądowe (RCD) prąd I_a jest prądem znamionowym różnicowym $I_{\Delta n}$.

Jeżeli jest stosowany RCD dla ochrony w przypadku uszkodzenia to obwód, w którym jest on zainstalowany musi być także chroniony przez urządzenie ochronne przetężeniowe (zgodnie z PN-IEC 60364-4-43).

Selektywność działania urządzeń ochronnych różnicowoprądowych wg PN-IEC 60364-4-43.

W sieci TT powinien być spełniony warunek:

$$R_A I_{\Delta n} \leq 50$$

jeżeli jest stosowane urządzenie ochronne różnicowoprądowe w ochronie w przypadku uszkodzenia.

W tej zależności R_A jest sumą rezystancji uziemia i rezystancji przewodu ochronnego łączącego część przewodzącą dostępną z uziomem.

Ochrona przeciwporażeniowa w przypadku uszkodzenia jest także zapewniona, jeżeli impedancja uszkodzenia nie jest pomijalna.

Jeżeli nie jest znana wartość R_A , to można przyjąć wartość Z_s wyjaśnioną poniżej.

Tablica 1: Maksymalne czasy wyłączenia

sieć	50V < U _o ≤ 120V		120V < U _o ≤ 230V		230V < U _o ≤ 400V		U _o > 400V	
	a.c.	d.c.	a.c.	d.c.	a.c.	d.c.	a.c.	d.c.
TN	0,8	Uwaga 1	0,4	5	0,2	0,4	0,1	0,1
TT	0,3	Uwaga 1	0,2	0,4	0,07	0,2	0,04	0,1

Gdy w sieci TT wyłączenie jest realizowane przez urządzenie ochronne przetężeniowe oraz ochronne połączenia wyrównawcze łączą wszystkie części przewodzące obecne w obszarze instalacji, maksymalne czasy wyłączania mogą być przyjęte jak dla sieci T.

Uwaga 1. Wyłączenie może być wymagane z innych przyczyn niż ochrona przeciwporażeniowa.

Uwaga 2. Gdy wyłączenie jest zapewnione przez RCD to czasy wyłączenia podane w tej tablicy są dla spodziewanych różnicowych prądów uszkodzenia znacznie większych niż znamionowy prąd różnicowy (zwykle 5 I_{Δn}).

Jeżeli jest stosowane urządzenie ochronne przetężeniowe to powinien być spełniony warunek:

$$Z_s I_a \leq U_0$$

w którym Z_s jest sumą impedancji źródła, przewodu fazowego do miejsca uszkodzenia, przewodu ochronnego części przewodzącej dostępnej, przewodu uziemiającego, uziemienia uziomu ochronnego i uziemienia punktu neutralnego źródła; I_a jest prądem powodującym samoczynne zadziałanie urządzenia wyłączającego w wymaganym czasie (patrz: tablica 1) lub w czasie nie przekraczającym 1 s w obwodach rozdzielczych.

Ochrona uzupełniająca w sieci, w której zastosowano samoczynne wyłączenie zasilania

W sieciach prądu przemiennego ochrona uzupełniająca za pomocą urządzenia ochronnego różnicowoprądowego (RCD) powinna być zapewniona w obwodach gniazd wtyczkowych ogólnego przeznaczenia o prądzie znamionowym nie przekraczającym 20 A, użytkowanych przez osoby postronne oraz w obwodach zasilających urządzenia ruchome o prądzie znamionowym do 32 A, użytkowanych na zewnątrz pomieszczeń.

W przypadku gniazd wtyczkowych o prądzie do 20 A można wprowadzić odstępstwo, jeżeli są one eksploatowane przez osoby poinstruowane lub wykwalifikowane, na przykład w obiektach handlowych lub przemysłowych. Odstępstwo to można również wprowadzić w przypadku gniazd wtyczkowych zasilających szczególne urządzenie (particular item of equipment).

Omawiany projekt normy wprowadza również większe odstępstwa w innych krajach.

W Hiszpanii i Irlandii ochrona uzupełniająca jest zapewniona przez RCD w obwodach gniazd wtyczkowych o prądzie znamionowym o wartości do 32 A, użytkowanych przez osoby postronne.

W Belgii każda instalacja elektryczna będąca pod nadzorem osób poinstruowanych lub wykwalifikowanych musi być objęta ochroną przez RCD o $I_{\Delta n} \leq 300$ mA. W obwodach zasilających łazienki, pralki, zmywarki itp. ochrona uzupełniająca przez RCD o $I_{\Delta n} \leq 30$ mA jest obligatoryjna; jest to ważne w instalacjach elektrycznych, w których rezystancja uziemienia jest niższa niż 30 Ω . W przypadku rezystancji uziemienia większej niż 30 Ω i mniejszej niż 100 Ω , powinny być stosowane dodatkowe urządzenia ochronne różnicowoprądowe o prądzie $I_{\Delta n} \leq 100$ mA. Nie wymaga się stosowania RCD jeżeli rezystancja uziemienia instalacji elektrycznej przekracza 100 Ω .

W Norwegii wszystkie firmy handlowe i przemysłowe są objęte wymaganiami dotyczącymi kwalifikacji i szkoleń pracowników. Z wyjątkiem obszarów ogólnodostępnych, gniazd wtyczkowych w takich obiektach nie uważa się za stosowane do ogólnego użytku przez osoby postronne. Natomiast gniazda wtyczkowe w mieszkaniach oraz w pomieszczeniach, w których przebywają dzieci (BA2), są uważane jako stosowane do użytku powszechnego przez osoby postronne.

W Chinach urządzenia ochronne różnicowoprądowe o $I_{\Delta n} = 30$ mA nie są wymagane w obwodach gniazd wtyczkowych zasilających urządzenia klimatyzacyjne zainstalowane w obszarach niedostępnych dla ludzi.

Separacja elektryczna

Ochrona podstawowa jest zapewniona przez izolację podstawową części czynnych lub przez ogrodzenia i obudowy a ochrona w przypadku uszkodzenia jest zapewniona przez prostą separację obwodu separowanego od innych obwodów i od ziemi.

Ten środek ochrony jest ograniczony do zasilania jednego urządzenia elektrycznego zasilanego z nieuziemionego źródła z prostą separacją. Jeżeli źródło to zasila więcej niż jedno urządzenie elektryczne, to może być ono stosowane wówczas, gdy instalacja jest kontrolowana lub nadzorowana przez osoby poinstruowane lub wykwalifikowane.

Należy przewidzieć środki ostrożności zapobiegające zniszczeniu obwodu separowanego i uszkodzeniu izolacji. Części przewodzące dostępne obwodu separowanego muszą być połączone razem izolowanymi, nieuziemiionymi przewodami połączeń wyrównawczych. Przewody te nie mogą być połączone z przewodami ochronnymi lub częściami przewodzącymi dostępnymi innych obwodów lub jakimikolwiek częściami przewodzącymi obcymi.

Przewody giętkie i sznury muszą być widoczne na całej ich długości podatnej na uszkodzenia mechaniczne.

Ochrona uzupełniająca

Ochrona uzupełniająca może być wymagana ze środkiem ochrony w określonych warunkach wpływów zewnętrznych lub w specjalnych lokalizacjach (Część 7 normy PN-IEC 60364).

Stosowanie urządzeń ochronnych różnicowoprądowych o $I_{\Delta n} \leq 30$ mA uważa się w sieciach prądu przemiennego za realizację ochrony uzupełniającej w przypadku nie-

skutecznej ochrony podstawowej i/lub środka ochrony dodatkowej lub w przypadku nieostrożności użytkowników. Użycie takiego urządzenia nie jest uważane za jedyny środek ochrony i jest konieczne zastosowanie jednego ze środków ochrony w warunkach uszkodzenia (ochrony dodatkowej).

Dodatkowe ochronne połączenie wyrównawcze jest uważane jako uzupełnienie ochrony w warunkach uszkodzenia (ochrony dodatkowej). Użycie dodatkowego ochronnego połączenia wyrównawczego nie wyklucza potrzeby odłączenia zasilania z innych przyczyn, na przykład ochrony przeciwpożarowej, naprężeń termicznych w urządzeniu itp. Dodatkowe połączenie ochronne może obejmować całą instalację, część instalacji, jedno urządzenie lub lokalizację.

Dodatkowe ochronne połączenie wyrównawcze powinno obejmować wszystkie jednocześnie dostępne części przewodzące dostępne urządzeń zainstalowanych na stałe i części przewodzące obce, włączając w to również główne metalowe zbrojenie konstrukcji żelbetowej. System połączeń wyrównawczych musi być połączony z przewodami ochronnymi całego wyposażenia, włączając gniazda wtyczkowe.

W razie wątpliwości co do skuteczności połączeń dodatkowych ochronnych połączeń wyrównawczych należy sprawdzić, czy rezystancja między częściami przewodzącymi jednocześnie dostępnymi i częściami przewodzącymi obcymi spełnia następujący warunek:

$$R \leq \frac{50}{I_a} \quad (\text{w sieciach a.c.})$$

$$R \leq \frac{120}{I_a} \quad (\text{w sieciach d.c.})$$

w którym I_a jest prądem zadziałania urządzenia zabezpieczającego. Dla urządzeń ochronnych różnicowoprądowych $I_a = I_{\Delta n}$. Dla urządzeń przetężeniowych czas zadziałania tego urządzenia nie powinien przekraczać 5 s.

dr hab. inż. Brunon Lejdy
profesor Politechniki Białostockiej

Literatura:

1. IEC 60364-4-41, Ed5.: Low – voltage electrical installations – Part 4-41: Protection for safety – Protection against electric shock (09.09.2005). Final draft international standard.
2. PN-IEC 60364-4-41:2000 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa. Ochrona przeciwporażeniowa.
3. IEC 61140: 2001 Protection against electric shock – Common aspects for installation and equipment.

Wolność Tomku wokół swego domku?

Kilka lat temu publiczna telewizja wyemitowała film o szczurach, a może o szczurołapie(?). Nie oglądałem go, ale o nim słyszałem i relację tę zapamiętałem. Film przedstawiał problem walki z tymi gryzoniami, a narratorem był tytułowy szczurołap – człowiek zawodowo trudniący się ich zwalczaniem tam, gdzie stanowią zagrożenie dla ludzi.

Z filmu wynikało, że szczurzą społeczność jest tak trudno zwalczyć, nie tyle z uwagi na ich inteligencję, ile ze względu na strukturę organizacyjną, w jakiej one żyją. Okazuje się bowiem, że społeczeństwo szczurów jest zbudowane niezwykle hierarchicznie.

Elity w czasach egalitarnych

Jak ogólnie wiadomo, ludzka rasa w swym rozwoju osiągnęła już taki poziom, że strukturę hierarchiczną zaczęliśmy odrzucać. Oświeceniowe hasła rewolucjonistów francuskich („wolność–równość–braterstwo”) nie odnoszą się jednak do struktur funkcjonujących poza obszarem, który możemy swobodnie obserwować. Nie wiadomo dokładnie, jakie są zasady organizacyjne półjawnych organizacji typu masonskiego, skupiających naszych światlejszych i zapewne „równiejszych” przedstawicieli. Z kolei wiadomo, że przestępcze organizacje mafijne działają zdecydowanie hierarchicznie i o ile „braterstwo” może tam mieć miejsce, to raczej „równość” już nie. Nas, na widocznej powierzchni, we współczesnym, tzw. cywilizowanym świecie obowiązują zasady demokracji (konserwatywno-liberalny publicysta, Stanisław Michalkiewicz, nazwał je: Kultem Liczby) połączone z zasadami „humanitaryzmu” i „sprawiedliwości społecznej”. Mamy tu do czynienia

z silną medialną presją antyhierarchiczną. Nawet do wojska i kościołów próbuje się wprowadzić nowe zasady, choć laicyzację społeczeństwa mamy już za sobą. Świat oparty na autorytetach coraz bardziej się oddala. Wszelcy rzeczoznawcy – jakkolwiek dziedziną by się nie zajmowali i nieważne z jakim skutkiem – jeśli nie propagują odpowiednio głośno „właściwych” tez, nie są przez massmedia lansowani. Lansuje się natomiast tych, z których ust nie znikają frazesy o „podmiotowości”, „prawach człowieka”, „prawach mniejszości” etc. (nawet jeśli nic konkretnego z nich dalej nie wynika). Ostatni łajdak, leń i, jak kiedyś się mówiło, społeczny pasożyt – jeżeli weźmie udział w „reality-show” może stać się współczesnym idolem.

Indagowany przez dziennikarzy o komentarz do niechlubnych incydentów z udziałem przedstawicieli Kościoła, nowo wybrany Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski abp Józef Michalik odpowiedział, że księża są częścią większej społeczności. Im mniej (przeciętnie) bogobojni lud, tym mniej (przeciętnie) bogobojni jego przedstawiciele. (Nie jest to cytaty dosłowny, lecz zapamiętany sens wypowiedzi). Dobrze by było, by tę świadomość mieli przedstawiciele innych elit (innych profesyj – jeśli elit nie ma, gdy „wszyscy są równi”). Bardzo istotne, by ją mieli, między innymi, ludzie sprawujący, jeszcze niezależną, władzę sądowniczą. I aby, mając tę świadomość, starali się w swej pracy doskonalić, zadając sobie więcej intelektualnego trudu, którego częstokroć nie widać. Trzeźwość percepcji nakazywałaby bowiem, by analizując i rozstrzygając spory w dziedzinach specjalistycznych zdawać się jednak na oceny rzeczoznawców. Prawnicy winni mieć świadomość, że wszystkiego nie da się prawnie skodyfikować. Ważne,

by nie kreowali nowych wzorców „fandyzacji” prawa i by uczciwy obywatel, czy sumienny pracownik administracji, nie musiał udowadniać, że nie jest wielbłądem...

Zjawisko nieistnienia

Zetknąłem się ostatnio z kolejnym przypadkiem, gdzie czcigodne grono trzech sędziów kolegium odwoławczego zakwestionowało decyzję dotyczącą warunków zabudowy, przygotowaną przez jednego z naszych urzędujących kolegów architektów. Nie potrafiąc odnieść się merytorycznie do rozstrzygnięcia z dziedziny ładu przestrzennego, owo szacowne grono tym razem między innymi uznało, iż złożony podpis pod analizą uwarunkowań przestrzennych... nie jest wystarczającym dowodem na jej przeprowadzenie (sic!). Jest to przypadek zatrważający, bo zakładający, bez żadnych ku temu podstaw, poświadczenie nieprawdy przez uprawnionego projektanta-rzeczoznawcę. Równie dobrze można by przyjąć domniemanie, że osoba o określonym nazwisku w ogóle nie istnieje, bo nie ma na to dowodu, np. w postaci poświadczenia notarialnego. Można by potem także kwestionować prawdziwość poświadczenia notarialnego et cetera, et cetera... Nie jest to, niestety, pojedynczy „wypadek przy pracy”. Pod decyzją podpisało się zresztą trzech sędziów! Jest więc to zjawisko. Zjawisko, które trzeba jakoś zdiagnozować.

Mając od lat wielu dosyć ścisły kontakt z tymi zagadnieniami, obserwuję pewien bardzo niezdrowy proces. Wszelkie decyzje w sporach dotyczących powstawania nowej zabudowy, podejmowane przez władze budowlane, w tym rozstrzygnięcia – zdawałoby się – oczywiście, są przez sędziów (przynajmniej tych naszych, lokalnych) coraz

Te dwa przykłady „złotej polskiej wolności” w architekturze dzieli kilkadziesiąt metrów. Autorzy ich są niestety(?) nie znani, więc wizerunki tych utworów publikujemy anonimowo bez ich zgody. Zresztą: dla zobrazowania zjawiska, a nie prezentacji dzieł.

częściej kontestowane – automatycznie, niejako z założenia. Niezależnie od tego, czy daną decyzję skarży wnioskodawca chcący coś budować, czy też sąsiad, który owego wnioskodawcy nie lubi. Praktycznie każda decyzja (nawet oddalająca najbardziej wymagane roszczenia) jest dziś przez sędziów organu odwoławczego uchylana i kierowana „do ponownego rozpatrzenia”. Taki wytworzył się obyczaj i już. Nie ma siły: decyzja, jeśli jest skarżona, jest zła. Przy czym „organ II instancji” bardzo rzadko sam podejmuje decyzję merytoryczną. Oczywiście dla tych sędziów jest to bardzo wygodne, a „organ I instancji” w tej samej sprawie wydaje decyzje po kilkakroć. Czasem na różną korzyść, ale przeważnie i tak z tym samym skutkiem. Może jest to metoda na zmuszenie ludzi, by żyli w zgodzie? Zresztą problem jest szerszy i dotyczy chyba też innych pól, na których pojawiają się spory prawne.

„Sztuka jest sztuka”...?

Jednak mnie, jako architekta, martwi co innego. Oto bowiem okazuje się, że sposobem zagospodarowywania przestrzeni wokół nas zajmować się zaczynają ludzie całkiem do tego nie przygotowani, a jeśli nawet kompetentni – to, siłą rzeczy, koncentrujący się nie na aspektach przestrzennych danej sprawy, lecz na aspektach biurokratyczno-prawnych, z oczywistą szkodą dla tych pierwszych.

Skutkiem tego (i wobec naszych narodowych tradycji „złotej wolności szlacheckiej”) zamiast o zdrową harmonię w otaczającej nas przestrzeni, walczymy o właściwy kształt metryki w dokumentacji projektowej, gdzie brak jeszcze tylko rubryki na notarialne potwierdzenie autentyczności osoby projektanta. A jakość i kształt środowiska przestrzennego? Kogo poza „nawiedzonymi” architektami ono obchodzi?! Niedysyjszy art. 4 Prawa Budowlanego (wg którego projektowana architektura winna być zharmonizowana z otoczeniem) dawno „wyleciał” z ustawy jako nie przystający do wizji prawników. Mieszkasz w wielorodzinnym budynku, szeregówce lub bliźniaku o schludnej, jednorodnej stylistyce i wykończeniu, ale masz inne upodobania i chcesz „swoją” część zmienić? Żaden problem. Urzędnik nie zakwestionuje nawet najbardziej ewidentnej ignorancji i arogancji estetycznej wobec zastanego sąsiedztwa. A przy tym ewidentnie szpetnej. W przeciwnym razie zostałby zaraz przez prawników wyższego szczebla pouczony, że nie ma do tego podstaw. Byłoby w projekcie tabelki, a w zgłoszeniu wszystkie rubryki były wypełnione. Czy z sensem, tego nie

sprawdzi już nikt. Aby ich liczba odpowiadała wytycznym na urzędniczej ścieżce. Jak rzekł oficer do oficera w filmie „Kroll”: „sztuka jest sztuka”. A architektura, to wszak tylko sztuka, gdzie każdy twórca może mieć inne zdanie. Więc, czemu nie każdy inwestor lub prawnik?

Myślę, że gdyby – przed podjęciem leczenia – sędziowskie orzeczenia kwestionowały słusność diagnoz medycznych, ludzką populację mielibyśmy znacznie mniejszą. Na szczęście odwołania od lekarskich decyzji nie są jeszcze tak powszechne, a chirurg przystępując do operacji nie musi sporządzać (póki co!) „informacji na temat bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w procesie operacyjnym”. Wszystko jednak jeszcze przed nami. Wszak nie jesteśmy społeczeństwem szczurów.

mgr inż. arch. Wojciech M. Pietrzak

PALISANDER Sp. z o.o. w Białymstoku zatrudni:

1. Inżyniera budownictwa z uprawnieniami na stanowisko doradcy technicznego;
2. Inżyniera budownictwa na stanowisko handlowca.

Wymagania: prawo jazdy; mile widziana znajomość języka niemieckiego lub angielskiego.
Oferty należy składać w sekretariacie firmy przy ul. Elewatorskiej 13/19, 15-620 Białystok
tel. 085 66-27-488; e-mail biuro@palisander.com.pl

O „metropolii” słów kilka

Zdrowe, najbardziej barwne i intrygujące organizmy miejskie rodziły się na przestrzeni wieków. Te, które próbowano stworzyć za

życia jednego pokolenia (np. Tychy, Nowa Huta, czy też odległa Brasilia) są płaskie, pozbawione kolorytu nawarstwiających się epok, życiorysów ludzi i wspomnień.

Białystok jest miastem urbanistycznie młodym, zrodzonym wokół magnackiej siedziby. Należy pamiętać, że miasto tworzą ulice i place. To one są przeciwległym biegunem żywiołu otaczającej przyrody. Dlatego też z dużym pietyzmem i poczuciem dziejowej wręcz odpowiedzialności należy kształtować obraz miasta.

Kakofonia bez nut

Książka, rysunek, rzeźba to artystyczne utwory, które z dnia na dzień można zamknąć w szafie, przenieść w kulturowy niebyt. Z budynkiem, czy tym bardziej z pierzeją ulicy tak zrobić się nie da. Tu odpowiedzialność autora i jego zleciodawcy jest znacznie większa. W obecnych czasach oprócz inwestora i twórcy wystę-

puje jeszcze dodatkowy czynnik – urząd dopuszczający realizację konkretnego obiektu. Istnienie tego administracyjnego organu powinno być elementem koordynującym, przejawem społecznego głosu w budowaniu przestrzeni tworzącej ramy do harmonijnego i barwnego życia. Tak jednak często nie jest. W Białymstoku zaprzęca się szansę tworzenia przestrzeni publicznych, właśnie tych wspomnianych na wstępie ulic i placów.

Istnym horrorem przestrzennym jest zabudowa północnej pierzei ulicy Legionowej. Nie chodzi mi tu o jednostkowe traktowanie poszczególnych obiektów, bo w gruncie rzeczy każdy z nich jest budynkiem poprawnym, miejscami nawet interesującym. Tragizm sytuacji polega na wzajemnym ich zestawieniu. Na przestrzennym kontekście wzajemnego istnienia. W innym miejscu i skali każdy z nich funkcjonowałby zapewne harmonijnie, jednak wszystkie razem tworzą kakofonię proporcji i kształtów. Gdzie tu była koordynacyjna rola urzędu miejskiego? Po co istnieje miejska komisja urbanistyczno-architektoniczna?

A przecież są sprawdzone i wypróbowane sposoby działania. Wystarczy wspomnieć doświadczenia związane z odbudową Elbląga. Miejska tkanka jest przywracana

do życia na zasadzie luźnego nawiązania do spuścizny historycznej tego miasta. Nowy detal, nowe funkcje budują uroczą strukturę ulic. A Kołobrzeg z jego, jak to nazywają mieszkańcy „nową starówką” – to barwne pasaż pełne usług i gwaru wieczornych spotkań mieszkańców. Czy tak nie mogłoby wyglądać przedłużenie ulicy Suraskiej w stronę Rynku Siennego i przyszłego gmachu opery? Dlaczego w Kołobrzegu gmach sądu może stać się miastotwórczym elementem budującym pierzeję ulicy, a w Białymstoku jest on wyrzucany na odległe przedmieścia? Wiem, że nie są to autonomiczne decyzje autorów poszczególnych budynków, tylko rażący brak świadomego i odpowiedzialnego mecenatu.

Rezydencja bez salonu

Miasto to takie duże mieszkanie. Ma swoje sypialnie, jadalnie, miejsce pracy i salon, w którym przyjmujemy gości. Białystok nie ma salonu! I na nic się tu zda zamykanie głównej ulicy miasta aby utworzyć dziwaczny deptak. Jeśli już coś trzeba wyłączyć z ruchu, to lepiej ul. Suraską wiążącą Rynek Kościuszki (na którym stoi pomnik Piłsudskiego??!) z przyszłym placem przed operą. Nowy Jork nie ma deptaka, Po-

Sąd w Kołobrzegu jest elementem budującym pierzeję ulicy

Kołobrzeg z jego „nową starówką” to barwne pasaż pełne usług i gwaru wieczornych spotkań mieszkańców

lami Elizejskimi w Paryżu płynie rzeka samochodów, dlaczego w Białymstoku mamy likwidować ruch samochodów na Lipowej, skoro można znakomicie zagospodarować jej szerokie chodniki? Kształtowanie wizerunku miasta to nie jednostkowe, często wynikające z koniunktury politycznej działania. To długotrwały, rozpisany na dziesięciolecia proces. Zbiór analiz, projektów i wynikających z nich działań noszących nazwę rewitalizacji. Poprzez budowanie nowej jakości należy dążyć do stworzenia nowych wartości gospodarczych, socjologicznych i przestrzennych ukierunkowanych na poprawę życia mieszkańców.

Podlaskie centrum kultury

Białystok jest uczestnikiem europejskiego programu URBACT, ma szereg kontaktów i wykształcone kadry, jednak nie ma to przełożenia na decyzje dotyczące polityki przestrzennej. Należy dążyć do stworzenia niepowtarzalnego miejsca, z którymi identyfikowaliby się jego mieszkańcy. Trzeba poprzez budowanie form i znaków przestrzennych mocno wyartykułować wielokulturowość naszego miasta, ożywić jego zatrzaśnięte karty historii (kto np. w Polsce i świecie wie o powstaniu w białostockim getcie?!). Na Bojarach wzdłuż historycznych ulic powstają kamienice będące świadkami odpowiedzią na współczesne marzenia ich mieszkańców. Niech jednak powstanie chociaż jeden kwartał pełen handlu i usług przywołujący wręcz dosłownie historyczną zabudowę tej części miasta, będący tym dla naszego miasta, czym jest Kazimierz dla Krakowa.

Trzeba nam więcej lokali z regionalnym wyszynkiem, tak aby Białystok stał się kulturalną i kulinarną wizytówką całego historycznego i współczesnego Podlasia. Jak powietrza trzeba nam barwnego, tętniącego życiem centrum. Tylko wtedy zaistniejemy znacząco na turystycznej mapie kraju, co przełoży się bez wątpienia na poprawę sytuacji ekonomicznej naszego miasta.

tekst i fot.: mgr inż. arch. Robert Łucka

Tańsze ciepło

O nowych, bardziej wydajnych i energooszczędnych technologiach, związanych z wykorzystaniem paliw rozmawiali pod koniec października uczestnicy VI Forum energetycznego ph. „Prawdy i mity o paliwach gazowych”. Spotkanie zorganizowała Podlaska Agencja Zarządzania Energią oraz Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT w Białymstoku.

Rosnące ceny paliw płynnych i gazu pociągają za sobą konieczność stosowania innych rozwiązań. Konferencja poświęcona była zagadnieniom związanym z wykorzystaniem gazu do celów energetycznych i źródłom finansowania inwestycji z tej dziedziny. Przedstawione zostały nowe możliwości stosowania paliw gazowych jako źródła energii w budownictwie wielo- i jednorodzinnym, przemysłowym, w transporcie publicznym i chłodnictwie. Poruszono także kwestie związane z projektowaniem i finansowaniem inwestycji wykorzystujących paliwa gazowe i odnawialne źródła energii, takie jak pompy ciepła, kotły na biomasę oraz instalacje do wytwarzania biogazu.

Dla ponad 140 słuchaczy zgromadzonych w Domu Technika w Białymstoku była to niepowtarzalna okazja do zapoznania się z nowymi urządzeniami i technologiami związanymi z energetyką, pozyskania informacji przydatnych przy planowaniu nowych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz doskonała sposobność do nawiązania kontaktów z prężącymi się firmami i instytucjami aktywnymi na rynku paliw i urządzeń energetycznych.

Podczas konferencji swoją ofertę prezentowały następujące firmy: Podlaskie Octo-

pus Energii z Białegostoku, generalny przedstawiciel na północno-wschodni region Polski pomp ciepła o nazwie Sopol Lodu; Termitech Białystok – dystrybutor urządzeń grzewczych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych; PPHU RAPID Białystok – dystrybutor kotłów opalanych ziarnem zbóż.

Obecny stan i perspektywy rozwoju rynku gazu ziemnego na terenie województwa podlaskiego i wykorzystanie gazu ziemnego w ogrzewaniu, transporcie i chłodzeniu przedstawiła Mazowiecka Spółka Gazownictwa, Oddział Białystok. Zaś o gazie w innym ujęciu, czyli obecny stan wykorzystania gazu ziemnego sprężonego do napędu samochodów na terenie Polski prezentowali inżynierowie z Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych. Praktyczne zastosowania gazu ziemnego i biogazu w przemyśle i gospodarce komunalnej był tematem prezentacji firmy Sanitech z Białegostoku. O nowych urządzeniach i technologiach związanych z wykorzystaniem gazu ziemnego i odnawialnych źródeł energii mówił przedstawiciel firmy Viessman. Dyskusje o kotłowniach na biomasę prowadziła spółka Energotechnika z Białegostoku. Omówieniem krajowych i zewnętrznych źródeł finansowania ekologicznych źródeł energii – w tym kotłowni wykorzystujących paliwa gazowe zajęli się pracownicy Banku Ochrony Środowiska S.A Oddział Białystok. Doświadczeniami w realizacji inwestycji związanych z wytwarzaniem biogazu w oparciu o biomasę na terenie województwa podlaskiego dzielił się z zebranymi przedstawicielami spółki Ekoprąd z Białegostoku.

BK

Szkolenie elektryków na temat „Dobór i zabezpieczenie przewodów i kabli oraz wybrane zagadnienia ochrony od porażeń”, które odbyło 24 września, zgromadziło prawie pięćdziesięciu słuchaczy. Szkolenie prowadził prof. Brunon Lejdy – autor artykułu zamieszczonego w „Biuletynie” na str. 10-11. Sponsorem szkolenia była firma ELEKTRA CARDO S.C.

Z A P R O S Z E N I E

Na targach o CE

Obrót wyrobami budowlanymi oznakowanymi CE oraz innymi znakami będzie tematem jednego z seminariów towarzyszących Targom Architektura i Budownictwo, zaplanowanym 1 i 2 grudnia w Warszawie.

Imprezę organizuje Murator EXPO, przy współpracy oddziału warszawskiego Stowarzyszenia Architektów Polskich. W pierwszym dniu targów – 1 grudnia – Zakład Certyfikacji Instytutu Techniki Budowlanej zaprasza na seminarium: „Obrót wyrobami budowlanymi oznakowanymi CE lub znakiem budowlanym w świetle przepisów prawa. Korzyści wynikające z oznakowania CE”.

Seminaria i targi odbywać się będą w Gmachu Głównym Politechniki Warszawskiej, przy Placu Politechniki 1. Organizatorzy zapraszają 1 i 2 grudnia, w godz. 10-18. Wstęp na wystawę Architektura i Budownictwo oraz udział w seminariach jest bezpłatny.

Więcej informacji o stosowaniu CE i innych znaków budowlanych: Zakład Certyfikacji, ul. Filtrowa 1, 00-611 Warszawa, tel. (0 22) 579 61 68, 825 52 29, fax 579 62 95, e-mail: certyfikacja@itb.pl, www.itb.pl

KOMUNIKAT POIIB

Podaj e-mail

Biuro Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa zwraca się z prośbą do członków Izby o przekazywanie adresów e-mail, co w przyszłości może ułatwić obieg informacji między Izbą i członkami oraz umożliwić przyjęcie nowych form doskonalenia zawodowego.

Dane będą chronione zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 1997 r., Nr 133, poz. 883 z późn. zmianami) i przeznaczone wyłącznie do użytku wewnętrznego Izby.

Prosimy o przekazywanie powyższych informacji na adres e-mail: zgloszenia@podlaska-oiib.pl

BIULETYN INFORMACYJNY

ISSN 1732-6990 Nr 4/2005

Nr R. Pr 2/04 PZITB O/Lublin

Nakład: 3400 egz.

Wydawca

Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział Lublin
20-029 Lublin, ul. M. Curie-Skłodowskiej 3/17
tel./fax (0 81) 532 91 29
www.pzityb.org.pl/lublin

Przewodniczący O/PZITB

Kazimierz Imbor

Redakcja

20-029 Lublin,
ul. M. Curie-Skłodowskiej 3 pok. 19
tel./fax (0 81) 532 29 66
e-mail: biuletyn@icn.pl

Redaktor naczelna

Joanna Gierak
tel./fax (0 81) 532 29 66
e-mail: j.gierak@interia.pl

Reklama i Marketing

Grażyna Skowrońska
tel./fax (0 81) 532 29 66
e-mail: g.skowronska@poczta.fm

Redakcja w Białymstoku

red. Barbara Klem
ul. M.C. Skłodowskiej 2
15-097 Białystok
tel./fax (0 85) 742 49 55
e-mail: klem@csk.pl

Skład i druk

Przedsiębiorstwo Wydawnicze Związku Niewidomych „Print 6” Sp. z o.o.
20-218 Lublin, ul. Hutnicza 9
e-mail: print6@protek.pl

Skład Rady Programowej:

mgr inż. Kazimierz Imbor
mgr inż. Ryszard Dobrowolski
mgr inż. Jerzy Drapa
mgr inż. Jakub Grzegorzczak
mgr inż. Lucyna Huryn
inż. Karol Marek Jurkowski
tech. bud. Bogdan Laskowski
prof. dr hab. inż. Czesław Miedziałowski
dr inż. Czesław Podkowiak
mgr inż. Bogdan Siuda
mgr inż. Józef Stokowski
mgr inż. Stanisław Uściłko
mgr inż. arch. Robert Józef Lucka
mgr inż. arch. Wojciech Pietrzak

Zasady prenumeraty

Członkowie Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa otrzymują „Biuletyn” bezpłatnie. Jeżeli Państwo nie jesteście członkami Izby, a chcecie zaprenumerować nasze czasopismo, prosimy:
– dokonać pisemnego zamówienia (podać nr NIP i podpisać upoważnienie dla PZITB/O/Lublin do wystawienia f-ry VAT bez podpisu odbiorcy) i przesłać faksem na numer (081) 532 91 29 lub za pośrednictwem poczty na adres: PZITB O/Lublin, 20-029 Lublin, ul. M.C. Skłodowskiej 3/17,
– wpisać na przelew: Prenumerata „Biuletynu informacyjnego”.

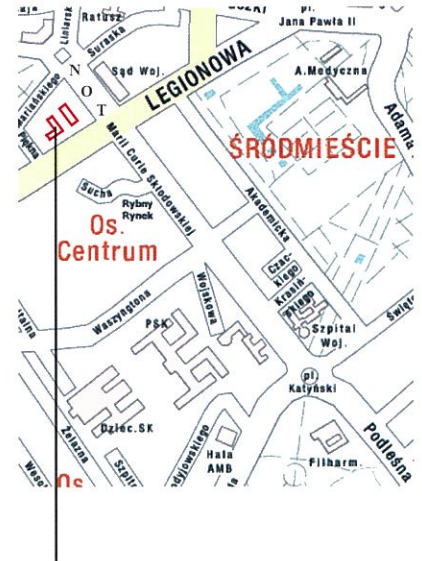
Koszt całorocznej prenumeraty 4 kolejnych numerów „Biuletynu” wynosi 23 zł (4 x 5,75 zł). Należność należy wpłacać na konto PZITB O/Lublin.

Numer konta: PKO BP II O/Lublin
60 1020 3150 0000 3102 0003 0288

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów przyjętych do druku.

Nowa siedziba Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa

Biuro POIIB
Białystok
ul. Legionowa 28, IV piętro
wejście od strony „Domu Technika”

Oficjalne otwarcie nowego lokalu – 9 listopada 2005 r. Uroczystość zaszczycili swoją obecnością Prezes Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa Zbigniew Grabowski, Przewodnicząca Krajowej Komisji Rewizyjnej PIIB Krystyna Kornia-Figa, Przewodniczący Rady Podlaskiej Okręgowej Izby Architektów Zbigniew Gliński, Prezes Rady Federacji SNT NOT Czesław Podkowicz i Prezesi Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych działających w Białymstoku: PZITB – Nina Szklennik, PZITS – Sławomir Sieńczyło, SEP – Jerzy Kollątaj, SITWM – Ryszard Kruszewski, SITK RP – Jerzy Mietliński.

Biuro Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa urządza obecnie w budynku położonym przy ul. Legionowej 28 w Białymstoku. Nowa, przestronna i znacznie wygodniejsza od dotychczasowej siedziba mieści się na IV piętrze, numer lokalu 402. Wejście do budynku sąsiaduje z parkingiem PSS Central.

Projektując dźwigi osobowe warto zwrócić uwagę na pewne aspekty związane z późniejszą eksploatacją tych urządzeń

Pniemy się w górę

Niska cena oferowana przez producenta dźwigów osobowych nie powinna skusić inwestora do ich zakupu. Nie mniej ważne są bowiem koszty jego późniejszej eksploatacji. Wybierając urządzenia zachodnich koncernów, decydujemy na zwiążanie się z nimi przez cały okres żywotności urządzenia i na stawiane przez nich warunki finansowe. A te w porównaniu do dźwigów krajowej produkcji są nieraz kilkakrotnie wyższe.

Przykładowe realizacje firmy Lift Service-Białystok Sp. z o.o.

U góry dźwig hydrauliczny o udźwigu 630 kg, przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, zamontowany przy wejściu do kościoła pw. Św. Rocha w Białymstoku, na dole winda w budynku Wydziału Elektrycznego Politechniki Białostockiej

Aby rozmawiać o dźwigach osobowych, musimy krótko przedstawić ich charakterystykę.

Przystępując do projektowania budynków, w których mają być zamontowane dźwigi osobowe, należałoby zastanowić się nad doбором ilości dźwigów i ich typu – radzi Włodzimierz Cecerko, prezes Lift Service-Białostock Sp. z o. o.

Na rynku dostępne są obecnie trzy typy urządzeń: dźwigi elektryczne z górną maszynownią, elektryczne bez maszynowni oraz dźwigi z napędem hydraulicznym. Te ostatnie nie są polecane do obiektów, gdzie występuje duże natężenie ruchu. Jeśli już zdecydujemy się na taki dźwig, musimy zapewnić odpowiednią wentylację maszynowni. Jednocześnie dźwigi hydrauliczne – biorąc pod uwagę głośność napędu – są najciszej pracującymi windami.

Dźwigi elektryczne z górną maszynownią są klasycznym rozwiązaniem. Nadają się zarówno do bu-

dynków mieszkalnych jak i wszelkiego typu biurowców, obiektów handlowych, szpitali itp.

Najbardziej zaawansowane technologicznie są dźwigi bez maszynowni. Ze względu na walory estetyczne (można je np. eksponować na zewnątrz budynków) są stosowane w ekskluzywnych budynkach reprezentacyjnych. Jednak wysoka cena sprawia, że są one stosowane jeszcze dosyć rzadko.

Poza aspektami technicznymi dobierając dźwig należy też kierować się możliwościami inwestora i zasobnością jego portfela – mówi prezes Włodzimierz Cecerko. – Koszty samego dźwigu i jego montażu są bardzo ważne, ale nie można zapominać, że nie są to jedyne pieniądze jakie wydamy na to urządzenie. Przed nami bowiem wiele lat eksploatacji dźwigu. A to oznacza comiesięczne rachunki za konserwację urządzenia i koszty związane z naprawami.

Firma Lift Service istnieje na rynku, w różnych formach prawnych, od końca lat 60. Można powiedzieć, że firma „wrosła” wraz z pierwszymi wieżowcami, jakie w Białymstoku budowała najstarsza w mieście – Białostocka Spółdzielnia Mieszkaniowa. Jest więc spółką działającą w tej samej branży, branży dźwigów osobowych, od przeszło 40 lat. Z tak bogatym bagażem doświadczeń i wykwalifikowanymi pracownikami dziś Lift Service konserwuje ponad 700 dźwigów osobowych w regionie. Obejmuje zasięgiem działania Białystok, Zambrów, Ostrołękę, Łomżę i Wysokie Mazowieckie. Jest to ponad 65 proc. wszystkich dźwigów w tym regionie.

Nasza oferta obejmuje zarówno sprzedaż i montaż dźwigów jak i późniejsze ich utrzymanie – mówi prezes spółki. – Polecamy dźwigi polskiego producenta, spółki Lift Service SA z Lublina. Przykładowe ceny dźwigów wraz z montażem podam na przykładzie dźwigu szpitalnego z ośmioma przystankami. Urządzenie z napędem hydraulicznym będzie kosztowało ok. 150 tys. zł, z górną maszynownią – 160 tys. zł. Późniejsza miesięczna opłata za konserwację dźwigów wyniesie: po 400 zł miesięcznie.

Przypomnijmy jeszcze raz: projekt i budowa to wspólny proces prowadzony w interesie inwestora. Tak więc zarówno architekt, jak i przyszły wykonawca powinni zwrócić uwagę na warunki stawiane przez firmę sprzedającą dźwigi. Wybór polskiego, krajowego urządzenia zaoszczędzi bowiem inwestorowi wysokich opłat przez lata użytkowania. Korzystając z polskich urządzeń i mając firmę serwisującą na miejscu, nie ma też obawy w przypadku awarii. Ekipa dotrze natychmiast, a części zamienne są „pod ręką” i za rozsądną cenę.

Spółka Usług Dźwigowych
LIFT SERVICE BIAŁYSTOK SP. z o.o.

15-302 BIAŁYSTOK, ul. Mazowiecka 39D, tel. 74-24-756, fax 74-27-627, tel. pogot. 9282